

É v e s J e l e n t é s

1999



Tartalomjegyzék

I. Bevezetés	
Vezetői értékelés6
Fontosabb események 1999-ben8
II. A BÉT bemutatása	
Szervezeti felépítés10
Nemzetközi kapcsolatok11
Tagság12
Kereskedési rendszer14
Elszámolás15
Információ-értékesítés16
III. Piaci folyamatok	
Azonnali piac18
Határidős piac22
Opciós piac26
BUX27
CESI28
RAX30
DWIX31
IV. Kibocsátók	
A tőzsdére lépés feltételei34
Értékpapírok 199936
V. Pénzügyi elemzés	
Mérleg és eredménykimutatás40
Könyvvizsgálói jelentés41
VI. Kapcsolattartók	
Információ és a BÉT főosztályai44



B e v e z e t é s

Vezetői értékelés

Az 1999-es - a Tőzsde alapításától számított tizedik - év a Budapesti Értéktőzsde életében a nagy változások évének tekinthető. Számos olyan lépés megtételére kerülhetett sor, amelyek részben az előző évek munkájának beéréseként tekinthetők.

Vezető szerepünket a térségben továbbra is sikerült megőriznünk, amit alátámaszt, hogy az Európai Tőzsdeszövetség (FESE) az év közepén társult tagjává fogadta a Budapesti Értéktőzsdét, a közép-kelet európai tőzsdék közül elsőként. További elismerést jelent a Central European című pénzügyi szaklap által 1999-ben a BÉT-nek, mint Közép-Kelet Európa legjobb tőzsdéjének – immár másodízben – adott díj is.

Az 1998-ban elindult, a BÉT azonnali piaci kereskedését lebonyolító, technikailag a nemzetközi élvonalba sorolható MMTS I távkereskedési rendszer sikeres működése által megalapozva olyan stratégiai döntés született, mely szerint a derivatív piacra fejlesztett MMTS II rendszer – várhatóan 2000. harmadik negyedévének végén történő – indulásáig átmeneti jelleggel a határidős kereskedés is az MMTS I-ben történjen. Miután az ehhez szükséges kereskedéstechnikai és a szabályozási feltételek kidolgozása megvalósult, 1999. szeptember 17-én sor kerülhetett a keres-

kedés menetének megváltoztatására a korábbi nyílt kiáltásos működésről az elektronikus távkereskedés formájára (TTF). Ezáltal a tőzsdeterem funkciója a BÉT valamennyi szekcióját tekintve megszűnt. Az eddigi tapasztalatok alapján az átállás mind funkcionalitás, mind pedig technológiai szempontból sikeres volt.

Ugyancsak a tavalyi évben kezdődött el a szabályzati és kereskedési előkészítése az átmenetileg szintén az MMTS I rendszerbe integrált szabványosított opciós piacnak, mely 2000. februárjában indult el sikeresen (TTO). Vagyis ezáltal a Tőzsde az alapfunkciókat tekintve befejezte a teljes piac kiépítését, hiszen mind az azonnali, mind a határidős, mind pedig az opciós termékek kereskedése ugyanazon rendszeren keresztül zajlik, mely technikailag egyértelműen versenyképes megoldást jelent a legfejlettebb tőzsdék kereskedési lehetőségeivel és emellett összhangban van, illetve részben már meg is előzi a nemzetközi tendenciákat. A merőben új terméktípus által megkívánt jelentős szabályzatmódosítási kívánalmak, valamint a közös kereskedési platform hatására a Tőzsde Kereskedési Kódex néven egységes formába dolgozta át korábbi, azonnali, illetve származékos piac szerint megbontott szabályzatait.



Simor András
a Tőzsdetanács elnöke

Vezetői értékelés

A tőzsdei szolgáltatások fejlesztése kapcsán több lépésben kiterjesztésre került a kereskedési idő, így jelenleg már mind az azonnali piaci, mind pedig a származékos kereskedés a nyugat-európai piacokhoz igazodva 10.00 és 16.30 között zajlik. Szintén a kereskedési lehetőségek bővítéséhez, színvonalának emeléséhez kapcsolódó fejlesztés, hogy az MMTS aukciós modulja az állampapír aukciók mellett részvényaukciók elvégzésére is alkalmas, valamint hogy a származékos piacot illetően új, a likviditást jobban támogató árjegyzői rendszer került kialakításra.

A fejlett elektronikus távkereskedési formára történt áttérés kiemelten fontossá teszi az informatika szerepét a Tőzsde életében. A 2000. év problémája (Y2K) nem okozott semmiféle fennakadást sem a kereskedés menetében, sem pedig az irodai számítógépes rendszerekben. Az Y2K megfelelést ellenőrző, a brókercégekkel közösen folytatott tesztelés során a rendszer "terheléstűrő" képessége is kiválónak bizonyult, hiszen a fiktív kereskedés, több év teljes átlagos forgalmat sokszorosan meghaladó terhelését is fennakadás nélkül kiszolgálta.

A Tőzsde 1999-ben jelentős mértékben fejlesztette információs szolgáltatását. Célja az volt,

hogy olyan adattartalmú szolgáltatást hozzon létre, mely megfelel a nemzetközi standardoknak, a befektetők elvárásainak és az adattovábbítást egy minőségi technikai háttérrel biztosítsa. 1999 szeptemberétől a kötésadatokon és a BUX index értékén felül a legjobb ajánlati szintet is kiadja, valamint a piac mélységét mutató legjobb öt ajánlatot is továbbítja real-time, minden piacáról.

Az 1999-es év végére a korábbi, kisebb-nagyobb, nemzetközi vagy hazai hírek által indukált válságokkal tarkított periódus után optimistább időszak következett, mely nemcsak a részvényárfolyamok alakulásában csapódott le, hanem abban is, hogy a részvénypiaci likviditás ismét növekedni kezdett. A nemzetközi élvonalhoz való, elsősorban látványos kereskedéstechnikai fejlesztésekben testet öltő felzárkózási folyamat lassan a végéhez közeleg, s első eredményei abban is megnyilvánulnak, hogy a hazai értékpapírok kereskedésének mind nagyobb része a BÉT-en történik.

Természetesen ezekkel a fenti fontosabb eseményekkel, mint mérföldkövekkel felvázolt folyamatok még nem zárultak le, így a Tőzsde közeljövőjét is az állandó megújulás, az előrevivő változások jellemzik majd.



Dr. Dunavölgyi Mária
a BÉT ügyvezető igazgatója

Fontosabb események 1999-ben

- Január 18.

A kereskedési idő egy órával történő meghosszabbítása mind az azonnali (9.00-14.45), mind a határidős (10.10-14.15) piacon.

- Február 8.

Az MNB devizahatósági engedélye alapján külföldiek is kereskedhetnek a határidős egyedi részvénykontraktusokra.

- Február 17.

A Részvény Befektetési Alap Portfólió Index (RAX) hivatalos publikációjának kezdete.

- Március 4.

Az un. "CESI országok" öt szakmai bizottságot (Határidős Piaci Bizottság, Tagi Bizottság, Kibocsátói Bizottság, IT Bizottság, PR és Marketing Bizottság) állítottak fel, melyek feladata a folyamatos konzultáció és tapasztalatsere. A BÉT a Határidős Piaci Bizottság vezetője és "házigazdája".

- Március 26.

A Nemzetközi Tőzsdeszövetség-en (FIBV) belül egy kategóriával előbbre lépett a BÉT, azaz levelező tagból társult tag lett.

- Április 6.

A határidős devizakontraktusok méretét tizedére csökkentette a BÉT.

- Április 23.

A BÉT megtartotta rendes éves közgyűlését, ahol megválasztották az új Tanácsot, Felügyelő, Etikai Bizottságot és a Szakmai Bizottságok tagjait.

- Május 3.

A Tőzsdetanács kinevezte dr. Dunavölgyi Máriát a BÉT Ügyvezető Igazgatójának.

- Május 17.

A kereskedési idő kiterjesztése mind az azonnali (9.00-17.00), mind a határidős (10.00-15.30) piacon.

- Június 3.

Az Európai Tőzsdeszövetség (FESE) elsőként fogadta társult tagjai sorába a Budapesti Értéktőzsdét.

- Június 7.

A szabványosított határidős piac szabályzatának módosítása az elektronikus távkereskedési rendszer bevezetése kapcsán.

- Szeptember 17.

A határidős piac is elhagyta a parkettet és áttért az elektronikus kereskedelemre, ezzel egyidőben új határidős kontraktusok kerültek bevezetésre (OTP, Richter, BorsodChem, 3 éves Magyar Államkötvény), melyekre október 1-től lehet kereskedni. A kereskedési idő egységesítésével mind az azonnali piaci, mind pedig a származékos kereskedés a nyugat-európai piacokhoz igazodva 9.00 és 17.00 között zajlik.

- Október 1.

A BÉT megkapta az MNB devizahatósági engedélyét az új egyedi részvénykontraktusokra (OTP, BorsodChem, Richter).

- Október 1.

A BUX kosár felülvizsgálatánál az egyes részvényeknek a kosárba bevezetett mennyisége az egyes papírok közkiérték alapján kerül meghatározásra.

- November 1.

„A tőzsdei azonnali ügyletekről és a tőzsdei kereskedésről” szóló szabályzat módosítása az aukciós ajánlat kapcsán.

- November 16.

A BÉT road-show-t szervezett a tőzsdetag brókercégek és kibocsátók közreműködésével, melynek színhelyei London és New York voltak.

- November 24.

A tőzsdetanács elfogadta az új egységesített Kereskedési Kódex koncepcióját.

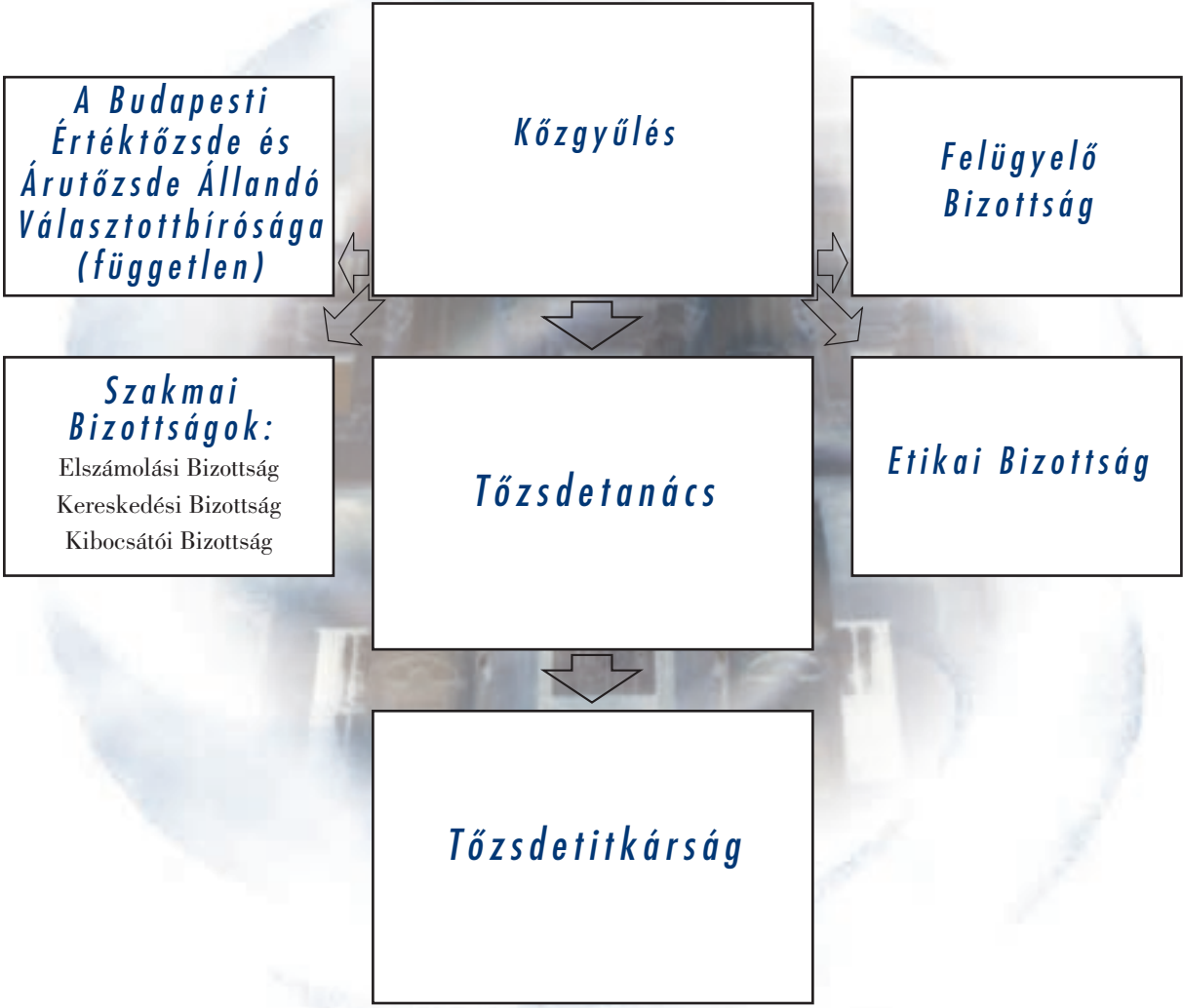
- December 20.

A BÉT rendkívüli közgyűlést tartott, ahol az Alapszabály módosításával határozott a Tőzsdetagok közötti vagyonmegosztásról, melynek célja a Tőzsde részvénytársasági formára történő átalakítása.



A BÉT bemutatása

Szervezeti felépítés



Nemzetközi kapcsolatok

Az egységesedő európai tőkepiac létrejötte, a befektetések globalizálódása és a tőzsdei befektetők koncentrációja a tőzsdék számára a korábbiakhoz képest élesebb versenyhelyzetet teremtettek, s e verseny dimenziói is változnak. A verseny új dimenziójának közeledtét jelzi, hogy a nagy információszolgáltatók olyan – egyelőre csak technikai – képességet fejlesztenek ki, amellyel akár elektronikus tőzsdéként is felléphetnek. A tőzsdék válasza erre a kihívásra az, hogy olyan szolgáltatásokat nyújtanak, olyan hozzáférési lehetőségeket kínálnak és mindezt olyan kedvező költséggel oldják meg, ami az új technikák, technológiák és a tőzsdék együtt élését és nem egymás kiszorítását eredményezi.

A befektetők koncentrációja, globalizációja, az elemzési technikák finomodása, az elektronikus kereskedés elterjedése következtében a befektetők lojalitása egy-egy konkrét piac iránt lecsökkent. A tőzsdék e jelenségre azt a választ találták, hogy mindent megtesznek a piaci likviditás növelése, az egymással való együttműködés és a folyamatos termékfejlesztés érdekében. Ilyen helyzetben a BÉT számára sem marad más választás, mint az, hogy a versenyben minél jobb minőségű, versenyképes szolgáltatásokat nyújtson a lehető legalacsonyabb költségek mellett és gondoskodik arról, hogy ezekről a szolgáltatásokról a piac szereplői a lehető legszélesebb körben tudomást szerezzenek. A kereskedés megbízható lebonyolítása, a piac átláthatósága, a biztonságos elszámolás és az ezeket alátámasztó imázs együttesen lehet képes a BÉT jövőbeni fejlődésének biztosítására. A BÉT-nek nyitottnak kell lennie a más piacokon zajló változások irányában, meg kell ismerni a piaci szereplők igényeit. A világ más tőkepiacait figyelve egyértelműen látszik, hogy nem szabad lefedetlen piaci szegmenst, kielégítetlen befektetői igényeket hagyni.

Fentiek értelmében a Budapesti Értéktőzsde egyre szorosabban együttműködik nemzetközi tőzsdeszerve-

zetekkel. 1999 júniusában az Európai Tőzsdeszövetség (Federation of European Stock Exchanges - FESE) társult taggá nyilvánította a BÉT-et, mely számos előnnyel jár. A Tőzsde meghívást kap a Szövetség üléseire, konzultációs joggal bír és első kézből jut fontos információkhoz. A tagtőzsdék vezetőivel kialakított jó kapcsolat lehetőséget nyújt arra, hogy az aktuális fejlesztési kérdésekkel kapcsolatban a BÉT megismerje más vezető értékpapírpiacok véleményét, a nemzetközi gyakorlatot, ezzel is biztosítva a hazai piac számára, hogy az EU normáknak megfelelően haladjon tovább. A BÉT 1999-ben levelező tagi státuszból társult tagi státuszba lépett elő a Nemzetközi Tőzsdeszövetségben (Federation of International Stock Exchanges - FIBV). Az FIBV-nél napirenden van a BÉT teljes tagi státuszba történő átminősítése. Ezt a döntést várhatóan az elkövetkező évben hozza meg az FIBV Közgyűlése, melyet egy alapos felvételi vizsgálat előz majd meg. A BÉT évek óta együttműködik a régió tőzsdéivel, melynek eredményeként immár negyedik éve számolja és publikálja a CESI Indexet. A tagországok tőzsdéi ez évben különböző tőzsdei témákban (Informatika, Tagsági kérdések, Kibocsátás, PR & Marketing, Származékos piacok) munkabizottságokat hoztak létre a további szorosabb együttműködés megteremtése érdekében. 1998-ban a Budapesti Értéktőzsde társult tagi viszonyt alakított ki a Nemzetközi Értékpapírpiacok Szövetségében, (International Securities Market Association - ISMA) mely szervezet irányelvei iránymutatóul szolgálnak a hazai értékpapírpiac és a kapcsolódó szabályozások kialakításánál.

A BÉT tagja a Pénzügyi Információszolgáltatók Szövetségének (Financial Information Services Division/Information Industry Association - FISD/IIA), mely szervezet fő irányelvei segítséget nyújtottak a BÉT új adatszolgáltatási szerződésének kialakításában.

Tagság

1999-ben a Tőzsdén kereskedő befektetési vállalkozások gazdálkodására is rányomta bélyegét az 1998 őszi orosz pénzügyi válság okozta piaci bizonytalanság, aminek hatására a befektetők mindvégig óvakodtak a kockázatosabb befektetésektől. Előtérbe került a biztonság, így egyre népszerűbbé váltak a kiegyensúlyozott hozamot biztosító befektetések (állampapírok, kötvényalapok, ingatlanpiac). Ezen hatásoknak is tulajdoníthatóan a tőzsdetagok számában 1999. évben jelentős változás következett be. A Budapesti Értéktőzsdének 1998 végén ötvenkilenc tagja volt, ami 1999. december 31-re ötvenkettőre csökkent oly módon, hogy kilenc cég tőzsdetagsága megszűnt, két társaságot pedig felvettek a Tőzsde tagjai sorába. Csökkenést hozott az 1999. év a nem tőzsdetag szekciótagok számában is, ugyanis mindhárom egyéni kereskedő megszűntette tagságát a származékos szekcióban. Ennek megfelelően 1999. december 31-én a részvényszekciónak ötvenegy, az állampapír szekciónak huszonnégy, a származékos szekciónak harminchárom tagja volt.

1998. évben a Budapesti Értéktőzsde Tagi Szabályzata, követve az Értékpapírtörvényt

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE Tőzsdetagok és nem tőzsdetag szekciótagok listája (1999. december 31.)

tőzsdetagok:

ÁB-Monéta Értékpapír Rt.
 ABN Amro Equities (Hungary) Értékpapírkereskedelmi Rt.
 Biztonság Invest Befektetési és Értékpapírkereskedelmi Rt.
 BNP-Dresdner (Hungaria) Értékpapír Rt.
 Bre-Wor Observer Brókerház Értékpapír-kereskedő és Tanácsadó Rt.
 Buda Bróker Értékpapírforgalmazási és Befektetési Rt.
 Buda-Cash Brókerház Rt.
 Budapest Értékpapír és Befektetési Rt.
 CA~IB Értékpapír Rt.
 Cashline Értékpapír Rt.
 CIB Értékpapír Forgalmazó és Befektető Rt.
 Citibank Befektetési és Értékpapír (Magyarország) Rt.
 Concorde Értékpapír Rt.
 Credit Suisse First Boston (Budapest) Befektetési és Értékpapírforgalmi Rt.
 Daewoo Értékpapír (Magyarország) Rt.

előírásait megteremtette a lehetőségét annak, hogy a befektetési szolgáltatási tevékenységet szolgáltató bankok, valamint – fióktelepük révén – külföldi befektetési vállalkozások és hitelintézetek is tagjai lehessenek a BÉT-nek. Mindez azt jelentette, hogy a tőzsdetag bankok az állampapír- és a származékos szekciókban szerezhettek kereskedési jogot. 1999. december 31-én két hitelintézet kereskedett a Tőzsdén, ám mindketten nem tőzsdetag szekciótagként szereztek kereskedési jogot. Az Értékpapírtörvény 1999. január 1-től a bankok számára is lehetővé tette, hogy a befektetési szolgáltatási tevékenységek teljes körét végezhessék. Így megnyílt annak a lehetősége, hogy az univerzális bankok a Tőzsde valamennyi szekciójában kereskedési jogot szerezhessenek. A tárgyidőszak lezárásáig a kereskedelmi bankok nem éltek ezzel a lehetőséggel, azonban a 2000. év első negyedévében már két bank is tőzsdetagságot szerzett a BÉT-en. A beérkezett tőzsdetagsági kérelmek alapján elmondható, hogy ez a folyamat a jövőben folytatódni fog, továbbá felté-

telezhető, hogy a jelenlegi „hitelintézeti háttérű” tőzsdetagok egy része egyesülni fog az „anyabankkal”.

Tagság

DH Dunaholding Brókerház Rt.
 Diana Investment Értékpapírforgalmazó Rt.
 Dunainvest Tőzsdeügynökség Rt.
 Eastbrokers Budapest Értékpapírkereskedelmi Rt.
 Első Magyar-Angol Értékpapír Kereskedelmi és Befektetési Rt.
 Equilor Befektetési Rt.
 Equitas Bróker Rt.
 Erste Bank Befektetési Magyarország Rt.
 Garmond Capital Magyar-Amerikai Befektetési Szolgáltató Rt.
 Generalbróker Értékpapír Rt.
 Hanwha Capital Budapest Értékpapír Rt.
 IE-New York Broker Befektetési Rt.
 ING Baring Értékpapír (Magyarország) Rt.
 Investpoint Értékpapír-kereskedő Rt.
 K & H Brókerház Rt.
 Királybróker Értékpapír-forgalmazó Rt.
 Konzumbróker Értékpapír-forgalmazási és Befektetési Rt.
 London Broker Értékpapír Forgalmazó Rt.
 Magyar Értékpapír-forgalmazó és Befektetési Rt.
 Magyar Nemzeti Bank
 Microbróker Értékpapírkereskedő és Befektetési Rt.
 MKB Értékpapír és Befektetési Rt.
 Német Befektetési Társaság Rt.
 Nomura Értékpapír Magyarország Rt.
 OTP Értékpapír Rt.
 Pakett Bróker Értékpapír-forgalmazási és Befektetési Rt.
 Postabank Értékpapír Rt.
 Procent Befektetési Rt.
 Quaestor Értékpapírkereskedelmi és Befektetési Rt.
 Quantum Bróker Értékpapírforgalmazó Rt.
 Rabobank Befektetési Rt.
 Raiffeisen Értékpapír és Befektetési Rt.
 Swap Tőzsdeügynöki Rt.
 Takaréék Bróker Értékpapír Forgalmazó és Tanácsadó Rt.
 WestLB Investment Rt.
 Wintrust Értékpapír Ügynökség Rt.
 Wood & Company Értékpapírkereskedelmi Rt.

Nem tőzsdetag szekciótagek:

ABN Amro (Magyar) Bank Rt.
 Kereskedelmi és Hitelbank Rt.

Kereskedési rendszer

MMTS I

Az azonnali piaci kereskedés az 1999. évben a már az előző év végén üzembe állított MMTS kereskedési rendszeren folyt, melyről – a több mint egy éves tapasztalat alapján – elmondható, hogy beváltotta a hozzáfűzött reményeket megbízhatóságával, rugalmasságával. A kereskedés folyamán volt olyan nap, hogy a kötésszám elérte a 17 300-at, amelyet az előző kereskedési rendszer már nem tudott volna kezelni. Lehetővé vált a kereskedési idő kiterjesztése, ami az év első felében (május 17.) igazodva a londoni és a new-yorki kereskedéshez az azonnali piacon megtörtént (minden kereskedési napon 10.00 óra és 16.30 között lehet üzletet kötni). Szintén az MMTS I részeként érkezett az aukciós modul, melyet az Államadósság Kezelő Központ 1999. szeptemberétől éles üzemben használ az állampapírok elsődleges piacán. Az aukciós modul sikeresen mutatkozott be a részvényt piacon is, az ÁPV Rt. két lépcsőben ezt a módszert használta nagyobb részvény csomagjának értékesítésére.

A piaci szereplők igényének – és a külföldi tendenciáknak – megfelelően átmenetileg az MMTS I rend-

szerbe került a határidős kereskedés is (szeptember 17.). Ezzel lehetővé vált egy ellenőrzöttebb, megbízhatóbb, valamint a modern elvárásoknak megfelelő – ha teljes funkcionáltságában nem is – határidős piac működtetése. Elkezdődtek és a 2000. év első negyedévében be is fejeződtek a fejlesztések a régóta várt opciós piac beindítására is (indulás 2000. febr. 18.), ami átmeneti jelleggel szintén az MMTS I részeként működik.

MMTS II

Az MMTS II projekt célja a derivatív piaci rendszer implementálása. Az új derivatív kereskedési rendszert (MMTS II) kifejezetten a származékos termékek kereskedésére fejlesztették ki, lehetővé teszi majd például a spread kereskedést, támogatja a többszintű klíringtagságot, a kérésre történő árjegyzést (Request for Quote), lehetővé teszi az üzletek ügyfelekhez történő allokálását és az üzletek „almennyiségekre” történő szétbontását, az alkalmazott technológia révén mind szolgáltatásban, mind sebességben jobb paraméterekkel rendelkezik mint a jelenleg alkalmazott átmeneti rendszerek.

Elszámolás

A Központi Elszámolóház és Értéktár (Budapest) Rt.-t (KELER Rt.) 1993. október 12-én alapította a Magyar Nemzeti Bank (50 %), a Budapesti Értéktőzsde és a Budapesti Árutőzsde (25-25 %) értéktári, klíring- és elszámolóházi profillal. Alapításakor a KELER Rt. átvette a BÉT-től az értékpapírügyletek fizikai teljesítésének és pénzügyi lebonyolításának elszámolását.

Azonnali ügyletek elszámolása

A BÉT-en kötött azonnali értékpapírügyletek elszámolása gördülő módon, multilaterális nettósítással, DVP elven történik:

- a részvény szekcióba tartozó értékpapírok esetében T+5 napos ciklussal (a T az üzletkötés napját jelöli). Ebben az elszámolásban az értéktőzsde tagjai vehetnek részt.
- az állampapír szekcióba tartozó értékpapírok esetében az elszámolási ciklus a vállalati papírokhoz képest rövidebb, T+2 napos, a tőzsdetagságtól elkülönülő, kétszintű klíringtagsági rendszerrel működik (általános és egyéni klíringtagok). Bevezetésre került még az automatikus állampapír-kölcsönzési rendszer és a kötéskivétel intézménye is.

Mindkét szekcióban a tőzsdei ügyletek elszámolásának biztonsága érdekében a KELER Rt. többszintű garanciarendszert üzemeltet, melynek részei:

- a kollektív garanciaalapok (TEA és ÁpTEA) – ahol a tagoknak az elmúlt 10 illetve 4 hét átlagos heti forgalma alapján van hetente befizetési kötelezettségük;
- az egyéni biztosítékok rendszere, melynél a T+1 napon számított nettó pozíció után kell a tagoknak naponta biztosítékot képezniük.

A BÉT új kereskedési rendszerének megindulásával együtt sor került az un. FIX ügyletek bevezetésére is. Az ilyen bilaterális ügyletek elszámolásának bizto-

sítása érdekében a KELER Rt. által kidolgozásra és bevezetésre került a bruttó elvű elszámolás rendszere. Ennek megfelelően az ilyen típusú ügyletek elszámolása a többi tőzsdei ügylettől elkülönülten bruttó és DVP elven történik.

Szabványosított határidős ügyletek elszámolása

A BÉT-en kötött határidős ügyletek elszámolása során a KELER Rt. naponta végez pozícióértékelést és fedezetképzést. Valamennyi BÉT-en kereskedett kontraktus esetében az elszámolás készpénzes formában történik, bár már az egyedi részvények esetében a fizikai szállítás feltételei is kidolgozásra kerültek.

A határidős ügyletek teljesítésének biztonsága érdekében a KELER Rt. ezen a piacon is speciális garanciarendszert működtet. Ennek legfontosabb eleme, hogy a derivatív ügyletek teljesülését a KELER garantálja. A garanciarendszer további alkotórészeit

- az alapletét,
- a pénzügyi fedezet és
- a kollektív garanciaalap képezik.

A határidős és opciós kereskedéshez kapcsolódó új, komplex marginolási (SPAN) rendszer került implementálásra júliusban. A derivatív piacokat kiszolgálni képes – tőkealapú pozíciós limit és piaci pozíciós limit számítást és figyelést is magában foglaló – fejlett klíringtagsági rendszer is kidolgozásra került. A rendszer indítására a KELER által kiszolgált derivatív piacokon egyszerre került sor 1999 első negyedévében.

Mindkét piac elszámolási rendszerének biztonságát mutatja, hogy bár az elmúlt évben igen hektikus piaci mozgásokat, nagy árfolyameséseket kellett a piaci szereplőknek realizálni, ezek egyetlen egy esetben sem veszélyeztették a tőzsdei ügyletek elszámolását, valamennyi Tőzsdén kötött ügylet elszámolása megtörtént.

Információ-értékesítés

A Budapesti Értéktőzsde 1999-ben jelentős mértékben fejlesztette információszolgáltatását. Az ezt megelőző időszakban a Tőzsde csak a kereskedési rendszerben született kötés adatokat, a BUX index értékét, illetve napvégi adatokat közvetített adatszolgáltatói felé.

A Tőzsde célja az volt, hogy olyan adattartalmú szolgáltatást hozzon létre, mely megfelel a nemzetközi standardoknak, a befektetők elvárásainak és az adatváltást egy minőségi technikai háttér biztosítsa.

A Tőzsde ez év szeptemberétől a kötés adatokon és a BUX index értéken felül a legjobb ajánlati szintet is kiadja, valamint a piac mélységét mutató legjobb öt ajánlatot is továbbítja

real-time, minden piacáról. A napi kereskedést megelőzően

illetve alatt ismerteti az értékpapírok állapotát, úgymint értékpapírtábla; az értékpapír státuszára, felfüggesztésére, szüneteltetésére vonatkozó üzeneteket küld.

Ettől kezdődően a Tőzsde kereskedési adatai díjköteles információnak számítanak, ezért real-time adatokhoz a befektető csakis ellenőrzött és előfizetői szerződés ellenében juthat.

A vendor a díjakat az alábbi három lépcsős árazási struktúra szerint fizeti: éves technikai csatlakozási díj fizetendő abban az esetben, ha a vendor közvetlenül kapcsolódik a Tőzsdéhez. A vendor továbbá az adato-

kért éves jogdíjat fizet, valamint real-time információ esetében havi változó díjat.

A Tőzsde hazai adatszolgáltatói:

real-time adatok

Fornax Rt. (legjobb öt árszint)
MTI-ECO Kft. (legjobb árszint)
Teledatacast Kft. (legjobb öt árszint)

késleltetett adatok

Duna TV
ECO.NET Hungary Kft.
Internet Securities Magyarország Kft.

A Tőzsde nemzetközi adatszolgáltatói:

real-time adatok

Bloomberg LP. (legjobb öt árszint)
Bridge Information Systems International Inc. (legjobb öt árszint)
Primark Data Company (legjobb öt árszint)
Reuters Ltd. (legjobb öt árszint)
Telekurs Finanzinformationen AG (legjobb árszint)

Azonnali piac

Az azonnali piaci forgalom 1999-ben 16 százalékkal növekedett a megelőző évhez képest (13 847 milliárd forintról 16 005 milliárd forintra nőtt). A növekedés az állampapírpiazi forgalom megugrásának köszönhető, az államkötvények forgalma 35,6 százalékkal, a kincstárjegyeké 23,6 százalékkal nőtt 1999 folyamán. A részvénytőzsdéi forgalom ugyanakkor stagnált, az előző évi forgalomhoz képest 0,8 százalékos csökkenés volt megfigyelhető.

Az államkötvények részaránya az azonnali piaci forgalomból a tavalyi 35 százalékról 41 százalékra nőtt, míg a részvények részesedése 41 százalékra esett az 1998-as 50 százalékos szintről.

A likviditás növekedését a napi üzletkötések számának emelkedése mutatja. Az átlagos napi kötőszám az 1998-as 4140-ről 1999-ben 5896-ra nőtt, ami 42 százalékos növekedést jelent. Az átlagos kötőnagyság az azonnali piacon 10,8 millió forintot tett ki, csak a részvénytőzsdén ez a szám 4,7 millió forint. Az év egészét tekintve a legnagyobb forgalom a Mol papírjaira volt (2374 milliárd forint), a rangsorban utána következő papír az OTP, melyre 1008 milliárd forint értékben született ügylet. A forgalom koncentrációját jól mutatja, hogy a tíz legnagyobb forgalmú részvény a részvénytőzsdéi forgalom 91,5 százalékát adta.

Az államkötvények piacán 3158 tranzakció bonyolódott az év során (szemben a tavalyi 3946 kötéssel), míg a forgalom 6508 milliárd forintra nőtt a tavalyi 4800 milliárd forintról.

A kincstárjegy forgalom az 1998 évi 2071 milliárd forintról 2556 milliárd forintra nőtt 1999-ben, a megkötött üzletek száma azonban jelentősen lecsökkent (1998: 2522 db kötés, 1999: 1873 db kötés).

A teljes azonnali piaci forgalom aránya a tőzsdei kapitalizációhoz képest (velocity) az 1999-es évben 110 százalék volt, csak a részvényeket tekintve ugyanez a mutató 83 százalék. Ezek a számok nemzetközi összehasonlításban is jónak tekinthetők, a környező tőzsdék hasonló mutatói a BÉT-ének felét sem érik el.

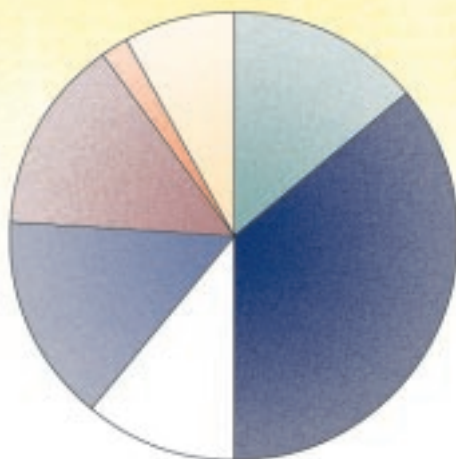
A BÉT kapitalizációja 34 százalékot emelkedett 1998. december végéhez képest, aminek oka a részvények (37% növekedés) és az államkötvények (45% növekedés) kapitalizációjának növekedése volt. A részvénykapitalizáció emelkedése mögött a bevezetett mennyiség (27 százalékkal nőtt a részvények névértékben számolt bevezetett mennyisége) és az árfolyamok emelkedése áll. A részvénytőzsdén 16 új bevezetésre került sor, 138 milliárd forint névértékben, és két kivezetés történt. A jegyzett "A" kategóriás papírok a részvénykapitalizáció 88 százalékát tették ki. A négy legnagyobb cég kapitalizációjának aránya a részvénytőzsdéi kapitalizációján belül a következő volt 1999 végén: Matáv 44,3%, Mol 12,5%, OTP 9,6%, Richter 7,5%.

A BUX index az 1998. decemberi záró értékéhez képest az 1999-es évet 40 százalékkal zárta magasabban, ugyanezen időszakokra vonatkozóan az USD-ben mért növekmény 18,6 százalék. A növekedés túlnyomórészt az év utolsó két hónapjára jellemző pozitív tőkepiaci légkörnek köszönhető. Az elmúlt évben az index legalacsonyabb záró értéke 5253 pont volt (1999. március 4.), a legmagasabb pedig 8875 pont (1999. december 28.).

Az 1999-es év végére a korábbi, kisebb-nagyobb nemzetközi vagy hazai hírek által indukált válságokkal tarkított periódus után optimistább időszak következett, mely nemcsak a részvényárfolyamok alakulásában csapódott le, hanem abban is, hogy a részvénytőzsdéi likviditás ismét növekedni kezdett. A nemzetközi élvonalhoz való, elsősorban látványos kereskedéstechnikai fejlesztésekben testet öltő felzárkózási folyamat lassan a végéhez közeleg, s első eredményei abban is megnyilvánulnak, hogy a hazai, valamint a külföldi tőzsdéken forgó magyar papírok kereskedésének mind nagyobb része a BÉT-en történik. A BÉT/London arányt tekintve az elmúlt évekkel összehasonlítva: 1996-ban 32,9%/59,3%; 1997-ben 40,4%/55,3%; 1998-ban 41,7%/55,2%; 1999-ben 48,1%/51,1%.

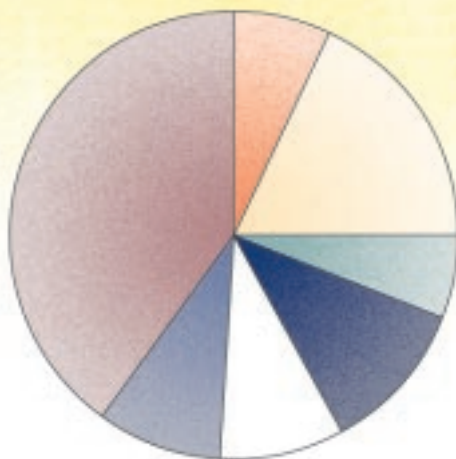
Azonnali piac

Ágazati forgalom-megoszlás 1999



- Vegyi alapanyag-gyártás 14%
- Kőolajfeldolgozás 36%
- Gyógyszeripar 11%
- Bankok 15%
- Távközlés 14%
- Áramszolgáltatók 2%
- Egyéb 8%

Ágazati kapitalizáció-megoszlás 1999



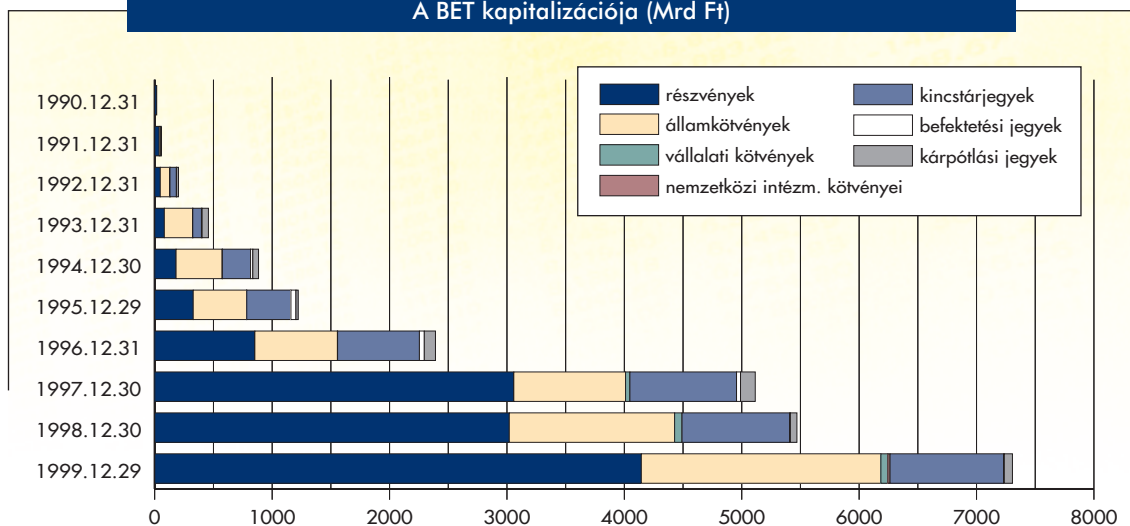
- Vegyi alapanyag-gyártás 6%
- Kőolajfeldolgozás 11%
- Gyógyszeripar 9%
- Bankok 9%
- Távközlés 40%
- Áramszolgáltatók 7%
- Egyéb 18%

Azonnali piac

A Budapesti Értéktőzsde összefoglaló adatai (1990. december 31-1999. december 29)

	1990. Dec. 31.	1991. Dec. 31.	1992. Dec. 31.	1993. Dec. 31.	1994. Dec. 30.	1995. Dec. 29.	1996. Dec. 31.	1997. Dec. 30.	1998. Dec. 30.	1999. Dec. 29.
Tőzsdetagok száma	42	48	48	47	51	56	57	63	60	52
Brókercégek	21	31	41	46	50	55	56	62	59	51
Bankok	21	17	7	1	1	1	1	1	1	1
Bevezetett értékpapírok száma	6	22	40	62	120	166	167	149	144	135
részvények	6	20	23	28	40	42	45	49	55	66
államkötvények		1	4	16	25	34	36	28	30	30
vállalati kötvények		1	1	1	3	3	2	7	8	8
nemzetközi intézmények kötvényei										2
kincstárjegyek			10	10	31	50	50	44	42	23
befektetési jegyek			1	6	20	36	33	20	8	5
kárpótlási jegyek			1	1	1	1	1	1	1	1
Bevezetett értékpapírok névértéke (MdFt)	6,1	33,3	189,9	441,8	856,3	1 217,8	1 833,6	2 467,1	3 020,4	3 894,6
részvények	6,1	18,2	28,8	38,3	79,8	211,7	286,1	398,2	526,3	670,9
államkötvények		15,0	80,0	237,0	374,2	418,4	616,2	903,5	1 328,1	1 988,6
vállalati kötvények		0,1	0,1	0,3	1,6	1,6	1,2	37,0	51,0	59,3
nemzetközi intézmények kötvényei										17,5
kincstárjegyek			59,3	76,9	256,6	413,5	750,1	961,7	967,1	1 012,0
befektetési jegyek			1,7	9,0	23,8	43,0	40,4	27,0	8,2	6,5
kárpótlási jegyek			20,0	80,3	120,3	129,7	139,7	139,7	139,7	139,7
A BÉT teljes kapitalizációja a GDP %-ban					20,40%	22,32%	36,06%	61,29%	53,71%	68,26%*
A BÉT részvénykapitalizációja a GDP %-ban					4,19%	5,99%	12,86%	36,64%	29,65%	38,72%*
*Előrejelzés										
Tőzsdei kapitalizáció (MdFt)	16,4	53,6	201,9	457,0	883,8	1 221,3	2 390,9	5 115,2	5 470,0	7 305,8
részvények	16,4	38,2	47,2	81,7	181,5	327,8	852,5	3 058,4	3 020,1	4 144,9
államkötvények		15,3	82,3	241,7	392,9	454,0	703,4	951,8	1 408,0	2 040,3
vállalati kötvények		0,1	0,1	0,3	1,8	1,7	1,3	37,1	63,1	59,7
nemzetközi intézmények kötvényei										18,4
kincstárjegyek			54,4	74,0	239,6	376,3	697,2	908,4	917,4	968,4
befektetési jegyek			1,9	5,5	19,3	42,8	41,6	33,8	5,7	5,0
kárpótlási jegyek			16,0	53,8	48,7	18,7	95,0	125,7	55,7	69,2

A BÉT kapitalizációja (Mrd Ft)

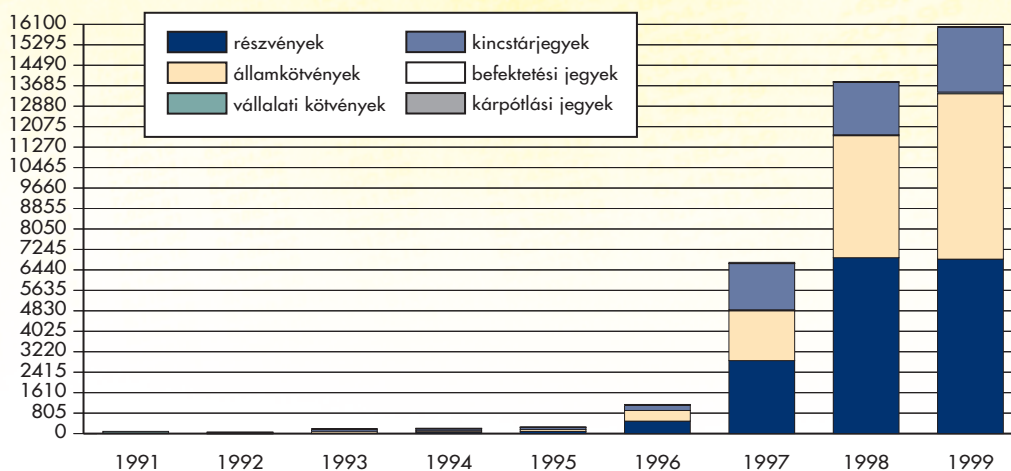


Azonnali piac

A Budapesti Értéktőzsde forgalma (1990. december – 1999. december)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Azonnali forgalom árfolyamért. (MdFt dupla)	6,12	10,11	33,67	185,69	211,23	253,18	1 145,44	6 736,31	13 847,33	16 005,83
részvények	6,12	9,81	6,01	18,26	57,11	87,27	490,53	2 872,71	6 920,71	6 862,66
államkötvények		0,30	12,36	73,38	53,89	77,16	418,21	1 959,44	4 800,16	6 508,59
vállalati kötvények		0,00	0,00	0,00	0,01	0,05	0,57	39,13	35,77	64,06
nemzetközi intézmények kötvényei										6,47
kincstárjegyek			15,06	85,00	81,22	81,11	206,33	1 817,74	2 070,70	2 558,56
befektetési jegyek			0,03	0,10	0,26	3,43	8,88	2,33	1,64	0,93
kárpótlási jegyek			0,21	8,95	18,74	4,16	20,93	44,97	18,35	4,56
Üzletkötések száma	4 255	13 676	8 145	21 185	70 744	71 240	170 956	504 879	1 026 646	1 474 083
részvények	4 255	13 637	6 715	14 283	57 854	60 851	153 937	478 236	1 011 514	1 461 482
államkötvények		31	875	693	715	418	910	2 210	3 946	3 158
vállalati kötvények		8	4	3	9	12	3	192	200	650
nemzetközi intézmények kötvényei										28
kincstárjegyek			392	866	1 062	1 412	1 022	3 031	2 522	1 873
befektetési jegyek			76	612	981	2 265	2 128	1 597	790	1 106
kárpótlási jegyek			83	4 728	10 123	6 282	12 956	19 613	7 674	5 786
Átlagos napi üzletkötésszám	24	54	32	84	281	286	689	2 044	4 140	5 896
Átlagos napi forgalom (MFt)	33,8	40,1	133,6	736,9	838,2	1 016,8	4 618,7	27 272,5	55 836,0	64 023,3
Egy kötésre jutó forgalom (MFt)	1,4	0,7	4,1	8,8	3,0	3,6	6,7	13,3	13,5	10,9
Tőzsdenapok száma	181	252	252	252	252	249	248	247	248	250
						1995. ápr.-dec.	1996	1997	1998	1999. jan.-dec.
Határidős forgalom (MdFt, szimpla)						10,16	190,94	1 415,97	2 934,47	1 289,30
Kincstárjegyek						5,91	29,22	73,32	119,16	0,00
BUX						0,53	49,15	1 004,17	1 782,36	1 118,97
Devizák						3,72	111,61	336,84	973,96	22,76
Részvények									51,34	135,26
Kamatok							0,95	1,64	7,65	12,31
Üzletkötések száma						1 444	19 444	87 011	148 013	168 009

A BÉT azonnali forgalma (Mrd Ft)



Határidős piac

A Budapesti Értéktőzsde határidős piacának forgalma – a korábbi évek emelkedő tendenciáját megtörve – az 1998-as piaci volumen kevesebb mint felére esett vissza, melynek egyik legfőbb oka az volt, hogy a 1998-as őszi drámai hatású piaci események után a származékos piaci résztvevők egy jelentős része elbizonytalanodott, elhagyta a piacot, s egyelőre még a tavalyi év lényegesen nyugodtabb, kiegyensúlyozottabb és jellemzően optimista piaci légköre sem tudta visszacsalogatni őket teljes mértékben. Ugyancsak negatívan hatott az éves összforgalomra a deviza- és kisebb részben a kamattípusú ügyletek számának drasztikus csökkenése.

1999-ben az árfolyamértéken számított határidős piaci összforgalom 1289 milliárd forint volt. Ez 1,85 millió kontraktust jelentett, mely 168 ezer kötésben cserélt gazdát. Éven belül a legalacsonyabb forgalom a nyári hónapokban volt (havonta 75-89 milliárd forint), s a legmagasabb pedig decemberben: 165 milliárd forint árfolyamértékű volumennel. A határidős piacon átlagos 672 kötés született naponta, míg a napi átlagos kontraktusszám 7395.

A forgalom szerkezete jelentős mértékben átrendeződött. A BUX kontraktus dominanciája tovább növekedett, éves forgalma a teljes határidős forgalom közel 90 százalékát adta ki még úgy is, hogy közben árfolyamértéken vett forgalma az előző évinek 2/3-ára csökkent. A "régibbi" kontraktusok forgalmának csökkenését csak kis mértékben tudta pótolni az 1998. nyarán bevezetett egyedi részvény alapú kontraktusok kereskedésének felfutása.

Az 1999. év végi állapot szerint a Származékos Szekciónak 33 tagja van.

Határidős BUX kontraktus: továbbra is a leglikvidebb származékos termék

A Budapesti Értéktőzsde derivatív piacán a legnépszerűbb termék az 1999-es év folyamán is a Tőzsde hivatalos részvényindexére szóló határidős kontraktus volt. A termék átlagos havi forgalma 132 ezer kontraktus (93 milliárd forint) volt, melynek túlnyomó része (a kontraktusok 88 százaléka) az 1999. decemberi instrumentumra koncentrált. A forgalom az év első négy hónapjában, illetve decemberben haladta meg a havi 100 milliárd forintot. A nyitott kötésállomány az év túlnyomó részében 40-46 ezer kontraktus között alakult, az év utolsó harmadában azonban bőven túllépte az 50 ezer kontraktust is (maximumát 62 021 kontraktusnyi nyitott kötésállománnyal november közepén érte el). Az 1999. decemberi instrumentum lejárta után azonban ez a szám jelentősen visszaesett, s az év 20 ezer kontraktusnyi nyitott kötésállománnyal zárult a határidős indexterméket illetően.

A határidős BUX-index kontraktus alaptermékét, azaz a részvényindexet illetően 1999-ben a következő jelentős változás történt: október 1-től az indexkosár összetételének kialakítása a free float-tal korrigált kapitalizáció alapú súlyozás szerint történik, mely remélhetőleg a határidős kontraktus kereskedhetőségét is növeli.

A határidős forgalom változása (Mrd Ft)

Termékek:	1998	1999	Változás:
BUX	1 782	1 119	-37,21%
Részvények	51	135	164,71%
Devizák	974	23	-97,64%
Kamatok	127	12	-90,55%
Összesen	2 934	1 289	-56,07%

Határidős piac

Devizakontraktusok: erőteljes forgalmi visszaesés

Az előző évek (különösen az 1998-as) magas devizapiaci forgalma igencsak megcsappant 1999-re, hiszen mindössze 23 milliárd forintos forgalom bonyolódott ezen terméktípusban. Ennek oka egyrészt az, hogy megszűnt a korábbi évekre még jellemző kvázi arbitrázs lehetőség (kosárügyletek), másrészt az elszámolóárak – egy erre a célra kialakított kézikönyv alapján történő – szabályozása, külön árképző testület általi ellenőrzése visszavetette a devizatermékkel való (esetenként manipulatív jellegű) spekulációs kedvet.

A kínálatban szereplő 5 deviza közül az amerikai dollárra és az euro-ra kötött ügyletek jelentették a devizaforgalom túlnyomó részét: árfolyamértéken tekintve a volumen 51, illetve 43 százalékát. Ezen kívül a folyamatosan kivezetésre kerülő (azaz új lejáratokat már nem nyitó) határidős német márka kontraktus a forgalom 5 százalékát, az angol font és a svájci frank együttesen is csupán 1 százalékát hasították ki. A lejáratokat tekintve nem volt megfigyelhető olyan erőteljes forgalmi koncentráció, mint az index-kontraktus esetében, azonban a kötések leginkább a negyedéves ciklus hónapjaira (elsősorban a júniusi, szeptemberi és decemberi instrumentumokra) vonatkozóan születtek. A forgalom időbeli eloszlását vizsgálva a januári hónap, a nyár eleje és az év vége emelhető ki.

Kamattípusú termékek: új terméktípus bevezetése

A néhány évvel ezelőtt még sikeres kamattípusú termékek 1999-es éve egyértelmű bizonyítékot jelent arra, hogy – legalábbis egyelőre – eljárt felettük az idő. A makrogazdasági helyzet kedvező alakulásának köszönhetően ugyanis a kamatszintek stabilizálódtak, s az erre épülő termékek már nem igazán váltanak ki érdeklődést a befektetőkben. Így a BÉT korábban bevezetett 4 kamattípusú terméke (1 és 3 hónapos BUBOR kontraktus, 3 és 12 hónapos diszkont kinestárjegy) egyikében sem született ügylet az 1999-es év folyamán.

Bővült viszont a Budapesti Értéktőzsde kamattípusú termékeinek választéka 1999. október 1-től egy, a korábbi termékektől jelentős mértékben eltérő származékos konstrukcióval, a 3 éves Magyar Államkötvény kontraktussal. Ez a világ vezető pénzpiacain már régóta rendelkezésre álló és sikeres eszköz alkalmas arra, hogy az intézményi befektetők és a befektetési alapok portfólió-menedzserei a rájuk bízott vagyont – legalábbis annak fix kamatozású részét – a számukra nem kívánatos irányú, illetve mértékű kamatmozgásokkal szemben védeni tudják. Emellett a kontraktus – mint minden származékos termék – spekulációkra is lehetőséget biztosít. A Budapesti Értéktőzsde Származékos Szekciójában egy ilyen jellegű termék bevezetésére a magyar állampapírpiacra végbement kedvező irányú változásoknak (az államháztartási hiány fedezéséből egyre nagyobb hányad esik a közép lejáratú kötvényekre), illetve az elszámolási szolgáltatások fejlődésének (lehetőség a határidős piacon fizikai leszállítás teljesítésre) köszönhetően nyílt mód. A termék 1999-re eső első 3 hónapja feltétlenül pozitívnak tekinthető, hiszen ezen periódus alatt összesen 12 230 kontraktus cserélt gazdát (mely árfolyamértéken 12,3 millió forintot jelent). A kontraktus sikeres indulásához az is hozzájárult, hogy a származékos szekció három jelentős tagja is vállalta, hogy árjegyzőként támogatja a piac likviditását. A forgalom aránya október hónapban volt a legalacsonyabb (12 százaléka a teljes éves volumennek), s az év utolsó két hónapjára körülbelül egyenletesen oszlott el. A kontraktusok túlnyomó része a 2000. szeptemberi instrumentumra cserélt gazdát.

Sikeres egyedi részvény alapú határidős kontraktusok

Az 1998. nyarán bevezetett egyedi részvény alapú határidős kontraktusok (Matáv, Mol és TVK), illetve az 1999. október 1-től a terméktípus bővítéséként bevezetett OTP, Richter és BorsodChem részvény alapú kontraktusok növelni tudták mind abszolút értékben vett forgalmukat, mind pedig részarányukat az előző évhez

Határidős piac

képest (még akkor is, ha figyelembe vesszük, hogy 1998 során csak 6 hónapot kereskedtek velük). A terméktípus összeforgalma az 1999-es év során tehát mintegy 182 ezer kontraktus volt, amely árfolyamértéken 135 milliárd forintot jelentett. Vagyis a teljes évet tekintve 10 százaléknál nagyobb részarányt hasítottak ki a derivatív forgalomból, s jelentettek a piaci szereplők által is felismert alternatívát az index kontraktus mellett, mely az egyedi részvényalapú terméktípus hiányában kizárólagosan dominálta volna a határidős piacot. Csak a második félévet vizsgálva még ennél is kedvezőbb arányról lehet beszámolni, hiszen 17 százalékra emelkedett arányuk a határidős forgalmon belül.

A termékek közül az árfolyamértéken vett forgalmat tekintve a legnagyobb részt a határidős Matáv részvény hasította ki (43 %), ezt követte a Mol (36 %), majd a TVK (13 %). Az eltérő kontraktusméret, illetve jelentősen különböző árfolyamérték miatt, ha a piacon 1999-ben gazdát cserélt kontraktusok számát tekintjük, akkor más rangsor állítható fel: Mol (47 %), TVK (29 %) és Matáv (20 %). Az újonnan bevezetett részvények kisebb volumenben forogtak a 1999. végéig tartó mindössze negyedéves periódus alatt, de közöttük a piacból kiváltott érdeklődés alapján a Richter, OTP, BorsodChem sorrend állítható fel. Az instrumentumok közül az 1999-es év során általában a régebben bevezetett, valamint a BorsodChem részvény alapú kontraktus esetében az 1999. decemberi instrumentumban született a legtöbb ügylet, míg az OTP és a Richter esetében a 2000. márciusi lejárat volt a legnépszerűbb. (Azonban ezek az instrumentumok nem voltak annyira túlsúlyosak a forgalmi volu-

menen belül, mint az index-kontraktus esetében az 1999. decemberi lejárat.) 1999. őszétől az egyedi részvény alapú határidős kontraktusok lejáratú struktúrája a piaci igények miatt megváltozott: a korábbi féléves és éves lejáratok helyett negyedéves és fél-éves lejáratok kerültek bevezetésre. A forgalom időbeli eloszlását tekintve az év második fele egyértelműen sikeresebb volt: kontraktusszámot tekintve a volumen 75 százaléka, árfolyamértéket vizsgálva 83 százaléka esett erre az időszakra, melyen belül a december hónap emelkedett még ki.

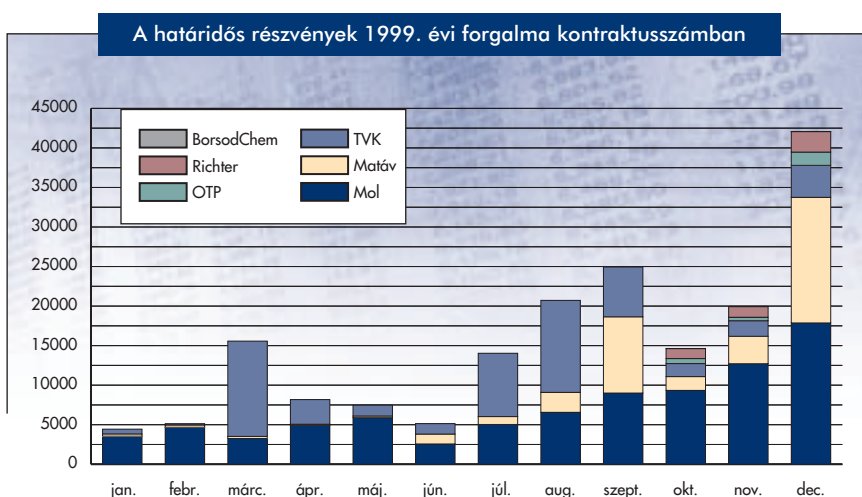
1999. február eleje óta – hasonlóan a határidős BUX kontraktushoz – már külföldiek is kereskedhetnek ezekkel a kontraktusokkal a Magyar Nemzeti Bank által adott devizahatósági engedélynek megfelelően. A kontraktusok teljesítése az 1999. decemberi lejáratától kezdődően fizikai leszállítással valósul meg (szemben a korábbi lejáratok készpénzes elszámolásával).

Fejlesztés, oktatás, marketing

Az 1999-es évet intenzív piac- és termékfejlesztési tevékenység jellemezte mind a határidős piacot (ahogy a fentiekben erről már esett szó – elektronikus kereskedelemre való áttérés, új termékek), mind pedig az opciós piac előkészítését illetően.

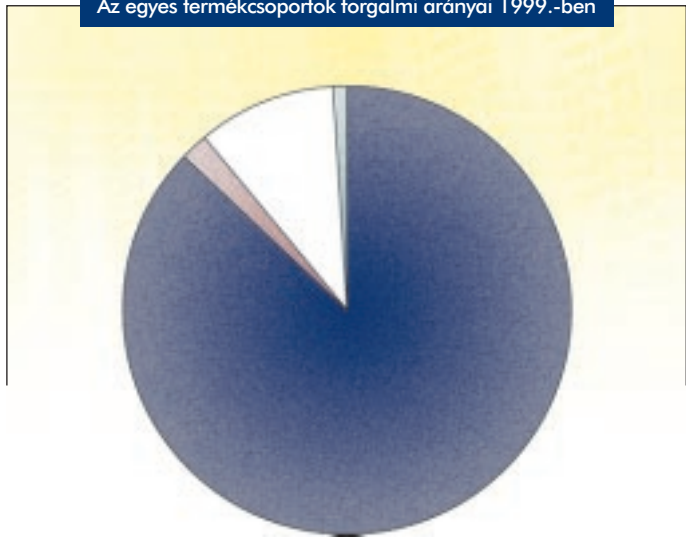
A „Derivatív esték” címen rendezett előadássorozat, illetve egy konferencia keretében megismerkedhettek a piaci szereplők a 3 éves Magyar Államkötvény kontraktus nyújtotta lehetőségekkel, s emellett különböző

(rövid tájékoztató, illetve hosszabb, melyekben a szakmai ismereteket átadó) kiadványok is készültek az új termékek bemutatására.



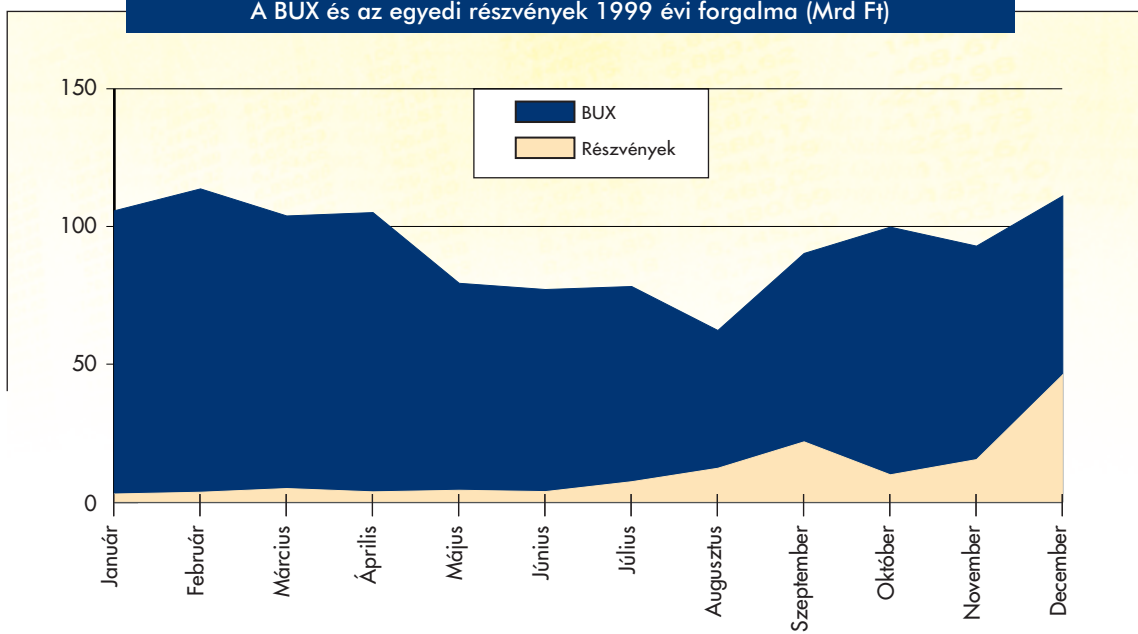
Határidős piac

Az egyes termékcsoportok forgalmi arányai 1999.-ben



● BUX 87%
 ● Devizák 2%
 ○ Részvények 10%
 ● Kamatok 1%

A BUX és az egyedi részvények 1999 évi forgalma (Mrd Ft)



Opciós piac

1999-ben intenzíven folytatódott a szabályzati és kereskedési előkészítése az átmenetileg szintén az MMTS I rendszerbe integrált szabványosított opciós piacnak, mely 2000. februárjában sikeresen el is indult.

A piaci szereplőkkel folytatott konzultációk alapján kialakított opciós termékkör szerint a kontraktuslistába egy index (BUX) alapú opció mellett 6 részvény (Mol, Matáv, OTP, TVK, Richter, BorsodChem) alapú opció került be. Ezek közül jelenleg (a kézirat leadásakor 2000. április végén) az index- és az első három egyedi részvény alapú termékkel lehet kereskedni. Az opciós kontraktusokban az MNB devizahatósági engedélye alapján szintén kereskedhetnek külföldi befektetők. Az első hónap forgalmi adatai feltétlenül bizakodásra adnak okot, hiszen bár a volumen még viszonylag alacsony volt, a befektetők intenzíven érdeklődnek ezen új tőkepiaci lehetőségek iránt.

Az opciós termékek első 22 kereskedési napján összesen 1072 kontraktus fordult meg 188 kötés során. A forgalom túlnyomó része – kontraktusszámot tekintve 86 százaléka – az indexopciókra koncentrálódott, s egyelőre a put (azaz eladási) opciók voltak népszerűbbek, hiszen az ügyletek 2/3-a ilyen típusú opciós jogok adásvételére jött létre.

A merőben új terméktípus által megkívánt jelentős szabályzatmódosítási kívánalmak, valamint a közös kereskedési platform miatt a Tőzsde Kereskedési Kódex néven egységes formába dolgozta át korábbi, azonnali, illetve származékos piac szerint megbontott szabályzatait. A Kereskedési Kódexet a 2000. év elején fogadta el a Tőzsdetanács, és az opciós piac indulásakor, azaz 2000. február 18-án lépett életbe.

A Budapesti Értéktőzsde Részvényindexe (BUX)

Az 1990-ben alapított Budapesti Értéktőzsde már működésének első évében szükségesnek látta, hogy a befektetők jobb és közérthetőbb tájékoztatása érdekében létrehozza saját indexét. A közvetlen cél egy olyan mutatószám megalkotása volt, melynek értékváltozásai következtetni engednek a piac aktuális állapotára, illetve az uralkodó árfolyammozgások irányára és átlagos nagyságára. A Budapesti Értéktőzsde 1991 óta számítja és publikálja részvényindexét. Az index hivatalos neve: a Budapesti Értéktőzsde Részvényindexe, BUX (Budapest Stock Index).

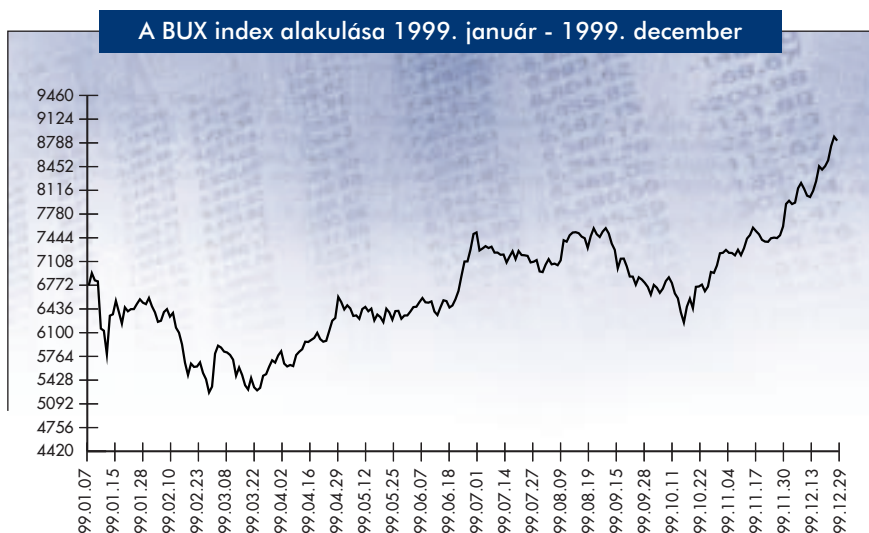
Az index bázisa 1000 pont, mely az 1991. január 2-i állapotot jelzi. Az index 1995. január 1-én nyerte el végleges formáját, s vált a BÉT hivatalos részvényindexévé. Az indexet kezdetben a BUX kosarában szereplő részvények napi átlagárfolyamai alapján számolták, de 1997. április elsejétől – amióta a BÉT bevezette az öt másodpercenkénti indexszámítást, – a napi záróárakból kalkulálják a BUX értékét. A kosár összetételére, annak módosítására az indexkézikönyv (A Budapesti Értéktőzsde Részvényindexének [BUX] Kézikönyve) alapján a Tőzsdetanács által kinevezett Indexbizottság tesz javaslatot. A kosár felülvizsgálatára évente két alkalommal (március 1-én és szeptember 1-én) kerül sor. A BUX tőkeérték típusú index, ami azt jelenti, hogy az egyes részvények mutatóbeli súlyát alapvetően a cégek mérete (tőzsdei kapitalizációjuk aránya) szabja meg. Az 1999. májusi Tőzsdetanácsi döntés következtében ez némileg finomodott. Az 1999. októberi kosár-felülvizsgálatnál és az azt követő felülvizsgálatoknál a BUX kosarában szereplő részvények kapitalizációját – az utolsó nyilvánosságra hozott tulajdonosi megfeleltetés alapján, – a közkezhányaddal korrigálják.

A közkezhányadhoz veszi a BÉT azon papírokat, amelyek nincsenek a társaság saját, illetve vezető tisztségviselői vagy munkavállalói birtokában, továbbá az államháztartás részét képező szervek, nemzetközi fejlesztési intézmények, illetve egyedileg 5 százaléknál nagyobb pakettel rendelkező befektetők tulajdonában. Annak érdekében, hogy egyetlen részvény árfolyamának alakulása se legyen túlzott befolyással az index értékére, a BÉT igyekszik korlátozni az egyes részvénysorozatok kosárbéli súlyát. Az 1999. októberi felülvizsgálatától kezdve a közkezhányaddal korrigált kapitalizációk egymáshoz viszonyított arányából kiindulva az egyes részvények kosárbéli arányát olyan – viszonylag egyszerű – számolási algoritmussal alakítják ki, amely csökkenti a túlsúlyos papírok arányát.

Az index kosarába meghatározott kritériumok alapján legfeljebb 25 részvény vehető fel. A kosár összetételére, 1998. februártól az eddigi 5 kritérium (sorozatonként a bevezetett mennyiség névértéken illetve árfolyamértéken, a forgalom üzletszámban illetve árfolyamértéken és a forgási sebesség) mellett 3 új kritériumot (felfüggesztések száma, önkötések száma és kereskedett napok száma) is vizsgál a Tőzsde a részvénysorozatok kosárba kerülésének vizsgálatakor. Alapvető feltétel, hogy a kosárba csak olyan részvény kerülhet, amellyel már legalább három hete kereskednek a BÉT-en.

1999. áprilistól, a Tőzsdetanács döntésének értelmében a BUX kosara az alábbi 18 részvénysorozatot tartalmazta: BorsodChem, Danubius, DÉMÁSZ, Egis, Fotex, Graboplast, Inter-Európa, Matáv, Mol, NABI,

OTP, Pannonplast, Pick, Prima-gáz, Rába, Richter, TVK, Zalakerámia. 1999. októbertől pedig az Inter-Európa helyett bekerült a Synergon.



A Közép-Európai Részvényindex (CESI)

A külföldi befektetők, befektetési- és nyugdíjalapok megjelenésének és növekvő érdeklődésének eredményeként 1993. végétől a közép-európai térség tőzsdéinek forgalma és a részvényárfolyamok jelentősen emelkedtek. Ezek a változások tükröződtek az egyes értéktőzsdék indexeinek mozgásában is, melyek igen hasonló trendet követtek. A külföldi befektetők a régió értéktőzsdéit egy egységes regionális közép-európai piacként kezdték kezelni. Az előbbieken alapján a Budapesti Értéktőzsde úgy döntött, hogy amellet, hogy az egyes tőzsdék publikálják saját indexeiket, a BÉT a régió értékpapírpiacaira épülő, s azok általános ármozgásait tükröző indexet is számít és publikál. A Közép-Európai Részvényindexet (CESI) a BÉT hivatalosan 1996. február 1-jétől publikálja, melynek kosarát kezdetben három közép-európai értéktőzsde (Budapest, Prága, Varsó) kiválasztott papírjai alkották, majd 1996. október 31-től az index kibővült a ljubljani és pozsonyi tőzsdékről szelektált társaságokkal.

A CESI kapitalizáció súlyozású, dollár alapú részvényindex, amelynek bázisa – 1995. június 30-i állapotot tükröző – 1000 pont. (A BÉT ezen időpontig számította ki visszamenőleg a CESI historikus értékeit.) A CESI kosarába csak az egyes értéktőzsdék hivatalos kategóriájában szereplő legnagyobb kapitalizációjú és likviditású részvények kerülhetnek (kivéve a részvényalapok és a portfóliótársaságok papírjait), azok, amelyeket külföldiek is vásárolhatnak. A BUX-tól eltérően a CESI számításakor nem veszik figyelembe az osztalékfizetés hatását. Miután a CESI dollár alapú index, az egyes országok fizetőeszközeiben kifejezett részvényárfolyamokat a Reuters által az adott napon (16 órakor) közölt vételi árfolyamon számítják át dollárra. Az index számítása a budapesti, a ljubljani és a pozsonyi tőzsde esetében a napi átlagárfolyamok, a varsói tőzsde tekintetében a napi fixing alapján történik. Egyetlen kivétel a prágai tőzsde úgynevezett folyamatos piaca, ahonnan a záróárak kerülnek az indexbe.

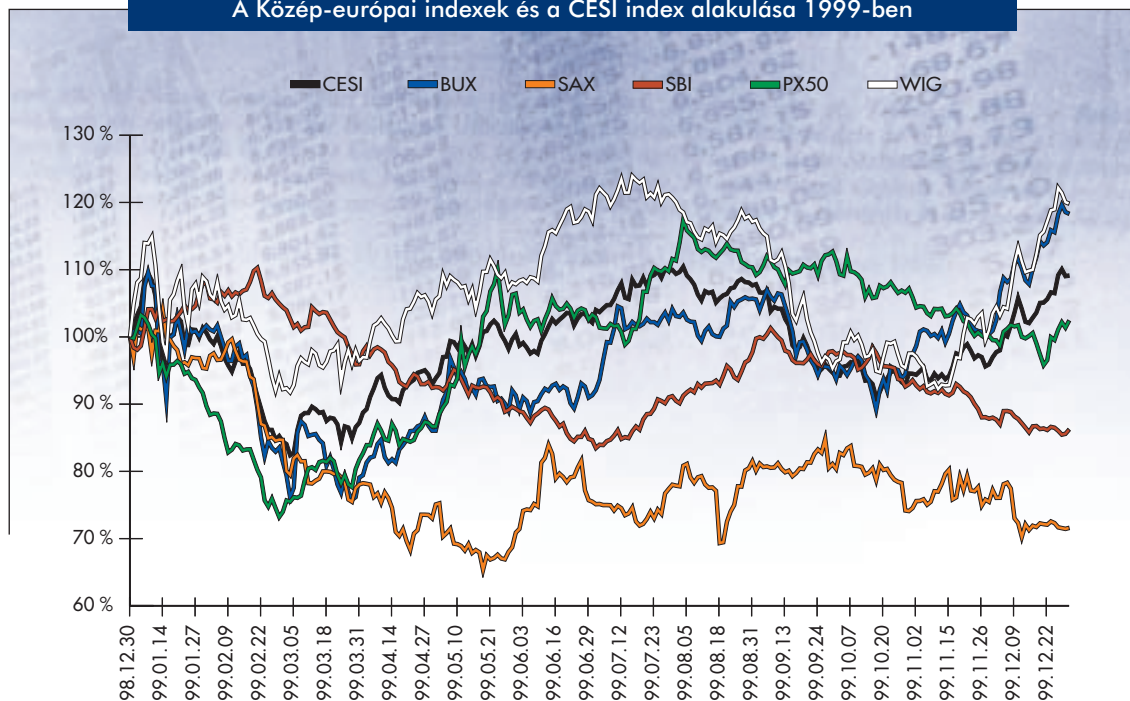
A kosár módosítására évente két alkalommal – április 30-án és október 31-én – kerül sor. Amennyiben a felülvizsgálat automatikus, – tehát a kézikönyv alapján egyértelműen következő – a változtatásokat az érintett tőzsdék képviselőiből álló CESI-bizottság javaslata alapján a BÉT ügyvezető igazgatója hagyja jóvá. Egyéb esetekben a BÉT Tanácsának a jóváhagyása szükséges. A felülvizsgálatot a módosítás előtt egy hónappal (március 31-én és szeptember 30-án) érvényes állapot szerint kell végrehajtani. Az egyes országok piacainak kosárbeli súlyát az említett időpontban meglévő összkapitalizációjuk egymáshoz való aránya határozza meg. Egyetlen országból származó papírok összesített részesedése sem lehet több a kosár egyesített tőkeértékének 50 százalékánál, de – a CESI reprezentatív jellegét biztosítandó – az adott piacot képviselő részvényeknek összesítve legalább 60 százalékát kell képviselniük saját hivatalos piacuk kapitalizációjának. Valamennyi felvett papírral szemben követelmény, hogy legalább egy százalékkal kell részesednie a kosár felülvizsgálatát megelőző félév adott piaci részvényforgalmából. Egy adott piac kvótájának feltöltése mindig a legnagyobb kapitalizációjú részvényekkel kezdődik, azzal a korlátozással, hogy a kosárban egyetlen részvénytársaság súlya sem haladhatja meg a 12 százalékot.

Az index kosara az 1999. októberi felülvizsgálat után 41 részvényt foglal magában.

Budapest (10): BorsodChem, Danubius, DÉMÁSZ, Egis, Matáv, Mol, OTP, Rába, Richter Gedeon, TVK.
Ljubljana (6): Intereuropa Koper, Krka Novo Mesto, LEK Ljubljana, Luka Koper, Mercator Ljubljana, Petrol Ljubljana.
Pozsony (3): NAFTA, Slovakofarma, Slovnaft.
Prága (7): CEZ, CESKA Sporitelna, C. Radiokomunikace, IPS Praha, Komerčni Banka, SPT Telekom, Unipetrol.
Varsó (15): BIG-BG, BPH, BRE, BSK, Elektrim, Handlowy, KGHM, Kredyt Bank, Orbis, PBK, Prokom, Pekao, TPSA, Zywiec, WBK.

A Közép-Európai Részvényindex (CESI)

A Közép-európai indexek és a CESI index alakulása 1999-ben



A CESI kosara

PIACOK 1999 szeptember 30.	Társaságok száma*		Kapitalizáció		Piac/ összes piac	CESI kosár/ CESI összesen	CESI kosár/ Piac
	a CESI kosarában	összesen	Összesen USD-ben	a CESI kosarában USD-ben	%	%	%
BUDAPEST	10	65	13 810 156 016	9 249 803 648	29,92%	29,79%	66,98%
POZSONY	3	9	495 370 874	370 601 058	1,07%	1,19%	74,81%
LJUBLJANA	6	27	2 433 821 189	1 677 160 513	5,27%	5,40%	68,91%
PRÁGA	7	80	11 221 541 099	7 538 191 413	24,31%	24,28%	67,18%
VARSÓ	15	201	18 195 049 213	12 213 171 092	39,42%	39,34%	67,12%
ÖSSZESEN:	41	382	46 155 938 391	31 048 927 724	100%	100%	67,27%

* Csak a hivatalos kategóriákban jegyzett társaságok.

A BAMOSZ Részvény Befektetési Alap Portfólió Index (RAX)

A Befektetési Alapkezelők Magyarországi Szövetsége által kifejlesztett, és a BÉT által hivatalosan 1999. február 15. óta számított Bamosz Részvény Befektetési Alap Portfólió Index (RAX) létrehozását az a cél vezérelte, hogy objektív mércét adjon a részvényalapok teljesítményének méréséhez, mivel a már létező részvénypiaci indexek nem vették tekintetbe a befektetési alapokra vonatkozó törvényi korlátozásokat, ezért e célra nem voltak alkalmasak. Az index bázisa – 1998. január 7-i állapotot tükröző – 1000 pont.

A RAX lehetőséget ad a befektetési alapoknak egy index struktúrájának lemásolására. Az index viselkedése hasonló a Budapesti Értéktőzsdén forgó részvények árfolyamváltozását mérő indexekhez (BUX, NX-10), mivel ugyanannak a piacnak a teljesítményét mérik, de az eltérő mérési módszerek miatt a változások nagysága különbözik. Jelentősen eltér viszont a BUX-tól az index "működése": a kosárba kerülés feltételei, a kosár összetétele, a felülvizsgálat gyakorisága, az osztalék és egyéb társasági események kezelése stb. tekintetében. Ennek oka az volt, hogy az index egyrészt könnyen reprodukálható legyen, másrészt szerkezete és "működése" hasonló legyen a befektetési alapok működéséhez.

Az indexkosár egy elméleti, 1 milliárd forint értékű portfóliót modellez a részvénybefektetési alapokra vonatkozó befektetési szabályok maximális kihasználása szerint. Ennek megfelelően 17 tőzsdei részvényt tartalmaz, egy a d o t t

részvénytársaságok súlya a kosár felülvizsgálatakor a portfólió 5%-ának (50 millió Ft-nak) felel meg; emellett minden felülvizsgálathoz megközelítőleg 150 millió forint értékben likvid eszközzel rendelkezik. Az index értékének kiszámítása gyakorlatilag egy részvénybefektetési alap egy jegyre jutó nettó eszközértéke kiszámításának felel meg. Az indexkosár értékének a változása ennek megfelelően az elméleti részvénybefektetési alap egy befektetési jegyre jutó nettó eszközértékének a változását mutatja meg a bázisidőponthoz viszonyítva.

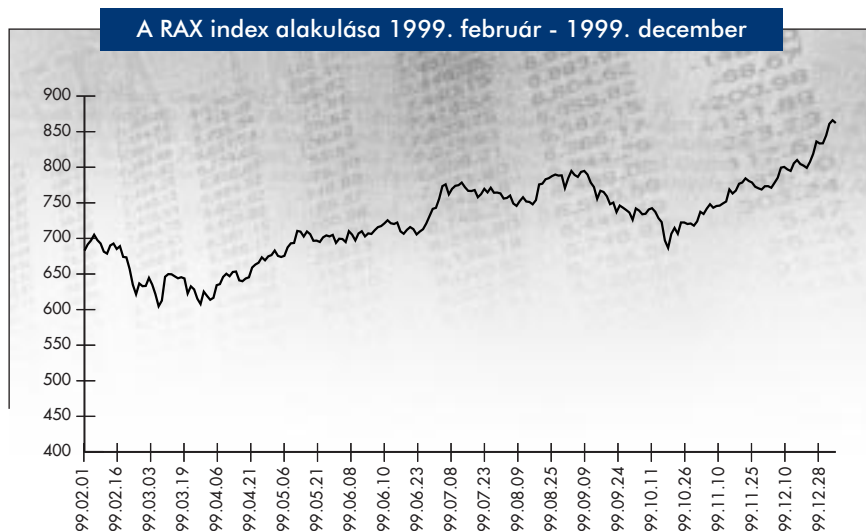
Az indexet minden tőzsdei kereskedési napon egyszer, a kereskedést követően számítja ki a BÉT Titkársága, másnap pedig a Tőzsde hivatalos lapjában publikálja.

Az index összetétele minden hónap utolsó kereskedési napján, a kereskedés befejezését követően kerül felülvizsgálatra.

A következő hónapban érvényes kosárba az a 17 részvény kerül be, amely az utolsó három hónapban az egyes részvények tekintetében a két legnagyobb forgalmú napot nem számítva a legnagyobb forgalmat érte el. A kosárba nem csak törzsrészvény, hanem elsőbbségi részvény is bekerülhet, egy kibocsátótól egyidejűleg azonban csak egy sorozat szerepelhet.

Az 1999. decemberi felülvizsgálathoz a következő részvények kerültek a kosárba: BorsodChem, Cofinac, Danubius, DÉDÁSZ, DÉMÁSZ, Egis, ELMŰ, Graboplast,

Matáv, Mezőgép, Mol, OTP, Pick, Rába, Richter, Synergón, TVK.



A Daiwa-MKB Kincstárjegy Hozamindex (DWIX)

A Daiwa-MKB Befektetési és Értékpapír-forgalmi Rt. 1992. novemberében publikálta először azt a rövidtávú állampapír hozamindexet, amely az Államadósság Kezelő Központ által tartott 1, 3 és 6 hónapos diszkont kincstárjegy aukciókon kialakult átlaghozamokon alapul.

1998. július 9-től változás következett be a DWIX kosarában. Az Államadósság Kezelő Központ 1998 július 1-től – a piaci tendenciák eltolódása, azaz a hosszabb lejáratú kincstárjegyeknek az államadósság finanszírozásában betöltött növekvő szerepe következtében – megszüntette az 1 hónapos diszkont kincstárjegyek aukcióját, így azok kosárból való fokozatos kivételével a 12 hónapos diszkont kincstárjegyek kosárba való fokozatos bevezetése mellett döntött a Tőzsdetanács.

A DWIX az első nyilvánosan közzétett hozamindex Magyarországon, melynek célja, hogy rövidtávú kamatok valós piaci mozgását modellezze. A kincstárjegyek kosár összetételének és súlyozásának megállapításakor az volt az irányelv, hogy a portfólió-menedzserek, pénzügyi elemzők és banki likviditás-menedzserek a DWIX-et referenciaként használhassák. A DWIX kosara a közzététel napját

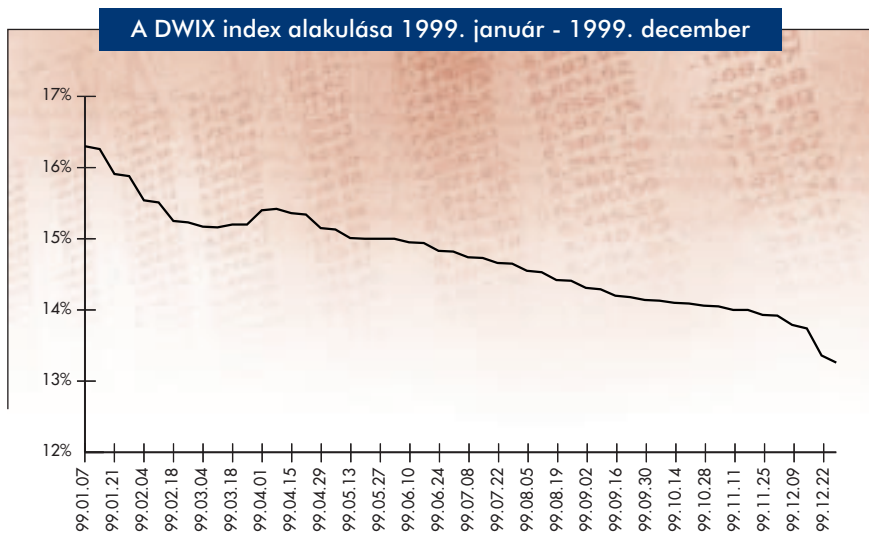
megelőző három hónapban a DWIX-kosárban szereplő kincstárjegyek kincstárjegy-aukcióin elért forgalommal súlyozott átlaghozamokat tartalmazza.

A hozamok az adott aukció óta eltelt idő szerint súlyozottan kerülnek a számításba úgy, hogy a legutolsó hónap hozamai nyolcszorosa, az azt megelőző hónap hozamai háromszorosa, az azt megelőző hónap hozamai pedig egyszeres súllyal szerepelnek a képletben. Ennélfogva a DWIX egy igen stabil, nem manipulálható benchmark-nak tekinthető.

Az indexszámítás kezdőnapja 1992. június 26., miután az első 6 hónapos kincstárjegy aukciót 1992. április 30-án tartották. Az index hetente változtatja értékét, az adott heti kincstárjegy aukciók kiértékelése után. (A 3 hónapos kincstárjegy aukciót hetente, a 6 és 12 hónapost pedig kéthetente tartják.)

1994. május 19-től a Daiwa-MKB és a Budapesti Értéktőzsde közötti megállapodás alapján a BÉT számítja ki és publikálja a DWIX-et minden csütörtökön 16.00 óráig. 1998. május 11-től a DAIWA a DWIX-hez fűződő minden jogát és kötelezettségét a BÉT-re

ruházta át, így az index teljes mértékben a BÉT tulajdonába került.





Kibocsátók

A tőzsdére lépés feltételei

A Budapesti Értéktőzsde Bevezetési és Forgalm-bantartási Szabályzata ("Szabályzat") az értékpapírok bevezetési feltételeit két csoportba sorolja be: általános, illetve a bevezetésre kerülő értékpapír-sorozat fajtájától függő követelményekre. Ezen túlmenően a részvénysorozatok esetében kategóriánként el-térnek a bevezetési követelmények.

Az értékpapírok tőzsdei bevezetésének első kritéri-uma az, hogy a tranzakciót nyilvános kibocsátás előzze meg (külföldi értékpapírok esetében elegendő, ha a ki-bocsátó a bevezetendő értékpapírok vonatkozásában rendelkezik az PSZÁF Magyarországon történő forgal-mazáshoz kiadott engedélyével). Csak olyan társaság értékpapírjai vezethetők be a Tőzsdére, amely ellen a bevezetés kérelmezésekor felszámolási eljárás, vagy csődeljárás nincs folyamatban, illetve az ezt megelőző két évben fizetési kötelezettségeinek eleget tett.

A tőzsdei bevezetés előtt a társaság alapszabályát összhangba kell hozni a magyar törvényekkel és a BÉT szabályzataival. Az alapszabálynak garantálnia kell a részvények szabad átruházhatóságát, forgalomképessé-gét, nem lehet teljes körűen korlátozni az értékpapírok eladhatóságát. A Tőzsdére kerülő vállalatnak egyértel-műen kell meghatároznia a főbb tevékenységi köreit. Követelmény az is, hogy a Tőzsdére szánt értékpapí-rokhoz fűződő jogok egyértelműek legyenek.

A BÉT bevezetési feltételei a bevezetendő sorozat nagyságához (árfolyamérték), tulajdonosi köréhez (közkezhányad, tulajdonosok száma) és a társaság működési időtartamához kapcsolódnak. A Tőzsdei ka-

tegóriák közül a legmagasabb követelményeket megfo-galmazó besorolás az "A" kategória, ahol az elő-zőkben felsorolt feltételeket kiegészíti az a kritérium, hogy a társaságnak a bevezetést megelőző évben nye-reségesnek kell lennie. Általánosan elmondható, hogy az "A" kategóriába tartoznak a legnagyobb és leg-likvidebb értékpapír-sorozatok, a "B" kategóriába a nagy és közepméretű társaságok papírjai, míg a "C" kategóriába a közepes és kisebb, illetve nagyobb kockázattal rendelkező társaságok részvényei. A koc-kázati tőketársaságok csak a "C" kategóriába kérel-mezhetik részvényeik bevezetését.

Az értékpapírok bevezetéséről a Budapesti Érték-tőzsde ügyvezető igazgatója dönt a kérelem benyújtásá-tól számított harminc napon belül, s a döntésénél a Ki-bocsátói Bizottság szakmai véleményét is kikérheti. Ha a Kibocsátói Bizottság és a Tőzsde ellentétes állás-pontot képvisel a bevezetési kérelemmel kapcsolatban, a Tőzsde ügyvezető igazgatója köteles a kérelem elbí-rálását a Tőzsdetanács elé terjeszteni.

Az értékpapírok bevezetése előtt a bevezetési eljá-rás részeként a kibocsátónak úgynevezett meghallgatá-son kell megjelenie, ha azt a tőzsdetagok legalább 10%-a szükségesnek tartja. A meghallgatáson a sajtó képviselői is jelen lehetnek, ha részvételükhöz a kibo-csátó hozzájárul. A meghallgatáson résztvevők kérdé-seket intézhetnek a kibocsátó és a bevezető tőzsdetag képviselőjéhez a bevezetéssel kapcsolatban, melyekre legkésőbb három napon belül kell válaszolni. A beve-zetés és az első kereskedési nap időpontjáról a Tőzsde

A tőzsdére lépés feltételei

ügyvezető igazgatója dönt, azonban az első kereskedési nap legkorábban a bevezetésről szóló döntés megjelenését követő tőzsdenap lehet. A bevezetés napja és az első kereskedési nap között legfeljebb 45 nap telhet el.

A BÉT szabályai lehetőséget adnak egy speciális bevezetési eljárásra is, melynek során a kibocsátó a bevezetési kérelmet és a bevezetési tájékoztatót adja be a Tőzsdére. Mivel ebben az időszakban nem áll rendelkezésre minden információ, a Tőzsde csak a tőzsdképességről dönt oly módon, hogy maximum 60 napot ad a hiányzó adatok pótlására (ezek körét a Szabályzat pontosan meghatározza).

A tőzsdei bevezetés feltétele az is, hogy a kibocsátó a bevezetési és forgalombantartási díjat a BÉT-nek befizesse. A bevezetési díj a bevezetésre kerülő sorozat árfolyamértéke, míg a forgalombantartási díj a sorozat névértéke alapján kerül meghatározásra. A kibocsátónak az ún. eljárási díjat még a kérelem beadását megelőzően be kell fizetnie a BÉT-nek, és ez abban az esetben sem kerül visszafizetésre, ha az értékpapírok bevezetése nem történik meg.

Tájékoztatási kötelezettség

A BÉT-re bevezetett értékpapírok kibocsátóit az Értékpapírtörvény és a Tőzsde szabályai szerint rendszeres és soronkívüli tájékoztatási kötelezettség terheli.

A rendszeres információnyújtási kötelezettség alapján a kibocsátók minden év április 30-ig kötelesek az auditált éves beszámolójukon alapuló éves jelentésü-

ket átadni a BÉT-nek, továbbá konszolidált éves beszámolójukat minden évben legkésőbb szeptember 30-ig eljuttatni a Tőzsdének.

A rendszeres tájékoztatás körébe tartozik, hogy az "A" kategóriás részvények kibocsátóinak negyedévenként, a "B" és "C" kategóriás társaságoknak félévente gyorsjelentést kell készíteniük. A gyorsjelentést a tárgyidőszak eltelte után legkésőbb 45 nappal be kell nyújtani a BÉT-nek. A gyorsjelentés részeit képező adatlapokat, valamint a szöveges részek elérhetőségének helyét meg kell jelentetni a BÉT hivatalos lapjában.

A soronkívüli információnyújtási kötelezettség címén a kibocsátó a Szabályzat szerint a tárgynapot követő munkanap délelőtt 10.00 óráig köteles bejelenteni a Tőzsdén azokat a tudomására jutott információkat, amelyek a működésében, gazdálkodásában beállt vagy beálló, az értékpapír értékét vagy hozamát befolyásoló változásokról szólnak, ha ezekre a változásokra a legutóbbi jelentése nem tartalmazott adatokat. A soronkívüli tájékoztatás körét nem lehet egzaktul meghatározni (de ide sorolható például: az értékpapírhoz fűződő jogok megváltozása, felszámolási vagy csődeljárás indítása, felvásárlási ajánlat benyújtása stb.).

A kibocsátó továbbá köteles tájékoztatást adni minden olyan eseményről, ami fontos szerepet tölt be a társaság életében (bár az értékpapírok árára nincs közvetlen kihatással): közgyűlés összehívása, sajtótájékoztató, alapszabály módosítások, tőzsdei, befektetői kapcsolattartó személyének megváltozása.

Értékpapírok 1999

Részvény piac:

1999-ben a Budapesti Értéktőzsdére a már 1998-ban bevezetett három áramszolgáltató cég (DÉMÁSZ Rt., ÉMÁSZ Rt., ELMŰ Rt.) mellé további három azonos tevékenységű társaság (DÉDÁSZ Rt., ÉDÁSZ Rt., TITÁSZ Rt.) került bevezetésre. Tőzsdére került továbbá két élelmiszeripari tevékenységet végző cég, a MIZO-Baranyatej Rt. és a Székesfehérvári Hűtőipari Rt. (FEVITA) részvénye. Bevezetésre került két kárpótlási jegy hasznosító társaság is – a Virginia Rt. és a HB Westminster Rt. A tőzsdei Értékpapír Listára került az 1999-es év folyamán továbbá az Antenna Hungária Rt., az Arago Befektetési Holding Rt., az ÉPTEK Rt., a Konzumbank Rt., a Kartonpack Dobozipari Rt., valamint az Eravis Szálloda és Vendéglátóipari Rt. osztalékelsőbbbségi és az OTP Bank Rt. osztalékelsőbbbségi részvényei.

1999 folyamán négy társaság kérelmezte részvényei bevezetését a Budapesti Értéktőzsdére. A Tőzsde-tanács ezeket elbírálás alapján elutasította. További

nyolc társaság kezdeményezte részvényei bevezetését, de nem a Bevezetési és Forgalombantartási Szabályzatnak megfelelően, ezért ezeket nem lehetett érdemben elbírálni.

Kötvény piac:

1999. márciusában az Európai Beruházási Bank kötvényprogramjának bevezetésére került sor (EIB03B, majd júniusban EIB04A), ezt követte áprilisban az AXON Rt. AXON "H" és "J" sorozatú kötvénye, majd augusztus közepén a CIB Közép-európai Nemzetközi Bank Rt. CIB Classic kötvényének bevezetése.

Állampapír piac:

Az Államadósság Kezelő Központ 1999. folyamán az eddigi gyakorlatot folytatva kérelmezte a diszkont kincstárjegyek valamint az államkötvények egyszerűsített tőzsdei bevezetését.

1999. június 14-i dátummal bevezetésre kerültek a dematerializált állampapírok is, melyek bevezetése azonos módon történik a fizikai papírokkal.

Értékpapírok 1999

Bevezetések		db	névérték (M Ft)
Részvény	Új bevezetés	16	137 731
	Alaptőke emelés	23	5 977
	Összesen	39	143 708
Kötvény		5	32 159
Befektetési jegy	Értékpapír	0	0
	Ingatlan	0	0
	Összesen	0	0
Külföldi értékpapír		0	0
Állampapír	Államkötvény	9	935 425
	<small>(Az új bevezetéseken túl a bevezetett mennyiség az ugyanarra a papírra vonatkozó újabb értékesítéseket is tartalmazza)</small>		
	Kamatkozó kincstárjegy	0	0
	Diszkont kincstárjegy	44	1 662 443
	<small>(Az új bevezetéseken túl a bevezetett mennyiség az ugyanarra a papírra vonatkozó újabb értékesítéseket is tartalmazza)</small>		
	Összesen	53	2 597 868
Kárpótlási jegy		0	0

Kivezetések	db
Részvény	2
Kötvény	1
Befektetési jegy	2
Külföldi értékpapír	0
Állampapír	76
Kárpótlási jegy	-

Értékpapírok 1999. 12. 31-én

Részvény	69
Kötvény	10
Befektetési jegy	8
Külföldi értékpapír	2
Állampapír	54
Kárpótlási jegy	0
Összesen	143

Értékpapírok 1999

Bevezetési és Forgalmantartási Szabályzat:

1999. évben a Szabályzat két alkalommal módosult. Az állampapír bevezetések módja változott, mely szerint a bevezetés külön határozat nélkül történik. A kibocsátóknak a Szabályzat a díjstruktúra tekintetében kedvező változást hozott, a bevezetési díjak átlagosan 10 százalékkal csökkentek.

Az 1999. év második félévében elkezdett Szabályzat módosítási munka eredményeképpen 2000. januárjában a Tőzsdetanács döntött a módosításról.

A januári módosítás alkalmával létrejött az elektronikus módon (e-mailen keresztül) történő adatszolgáltatás lehetősége is a nyomtatott forma mellett, valamint a Tőzsde elméleti lehetőséget biztosít arra, hogy a nyilvánosságra hozatal helyeként megjelöljön egy új helyet, ami akár elektronikus (weboldal) is lehet.

az "A" kategóriába, amennyiben a bevezetésre kerülő sorozat megfelel az "A" kategória követelményeinek.

Amennyiben a kibocsátó az "A" kategóriába kérelmezi az értékpapírok átsorolását a Tőzsdetitkárság a kérelem elbírálásakor a Szabályzatba foglalt tulajdonságok száma és közkézhányad feltételeket nem vizsgálja, mivel már el tudja végezni a likviditási vizsgálatokat.

Kapcsolattartás a kibocsátókkal:

A Budapesti Értéktőzsde egyik fő feladata a Tőzsdén szereplő kibocsátó társaságokkal való folyamatos kapcsolattartás, amelynek rendszeres megbeszélésekkel, évente szervezett konferenciákkal, rendezvényekkel tesz eleget. A BÉT 1999. novemberének második felében „Road show-k” keretében külföldön (New York, London) tartott előadást a potenciális kibo-

Bevezetési követelmények

	"A" kategóriára vonatkozó szabályok	"B" kategóriára vonatkozó szabályok	"C" kategóriára vonatkozó szabályok
Bevezetendő részvény sorozat	Csak teljes sorozat vezethető be	Csak teljes sorozat vezethető be	Csak teljes sorozat vezethető be
Bevezetendő részvény sorozat	Árfolyamértéken min. 10 Mrd Ft	Árfolyamértéken min. 1 Mrd Ft	Árfolyamértéken min. 100 M Ft
Közkezhányad*	Vagy min. 25% és min. 4 Mrd Ft árf.érték; Vagy min. 10 Mrd Ft árf.érték;	Vagy min. 10% és min. 500 M Ft árf.érték; Vagy min. 2 Mrd Ft árf.érték; Vagy min. 500 tulajdonos	---
Tulajdonosok	Min. 1000	Min. 100	Min. 25
Üzleti év	3 teljes befejezett, auditált	3 teljes befejezett, auditált	1 teljes befejezett, auditált
Egyéb	Az utolsó auditált üzleti évről nyereségesnek kell lennie	---	---
Sorozat	Vagy névre szóló részvényekből állhat, vagy bemutatóra szóló dematerializált részvény, vagy bemutatóra szóló részvény letéti igazolása	Névre szóló vagy bemutatóra szóló részvényekből állhat	Névre szóló vagy bemutatóra szóló részvényekből állhat

A gyorsjelentéseket a továbbiakban szabványosított adatlapok formájában kell benyújtani illetve közzétenni. A Számviteli Törvény vagy/és a nemzetközi számviteli szabályok (IAS) mellett a következőkben hivatalosnak számítanak az US GAAP által rögzített elvek is.


2000. februárjában a Tőzsdetanács döntése alapján ismét módosult a Szabályzat.

A bemutatóra szóló dematerializált részvények és bemutatóra szóló részvény letéti igazolása is bevezethető

csátók részére a tőzsdei kibocsátók közreműködésével.

Kibocsátói konferencia megrendezésére 1999. folyamán kétszer került sor – Kazincbarcikán és Budapesten – melynek célja a személyes kapcsolattartáson túl az adott időszak feladatainak megtárgyalása és a kérdéses ügyekben felvilágosítás adása. A Budapesti Értéktőzsde a jövőben is készséggel áll mind a potenciális, mind pedig a már Tőzsdén szereplő társaságok rendelkezésére.

* közkezhányad = a részvénytársaság azon része, amely tulajdonosai egyenként 5%-nál kevesebb tulajdoni hányaddal rendelkeznek

A blue globe is the central focus, with a calculator and a document partially visible behind it. The globe is surrounded by a fan of thin, light blue lines that radiate outwards, creating a sense of motion or data flow. The calculator is positioned at the bottom of the globe, and the document is visible on the right side. The overall composition is clean and modern, with a white background.

Pénzügyi elemzés

Mérleg és eredménykimutatás

Eszközök		Előző év (ezer Ft)	Tárgyév (ezer Ft)
1.	A. Befektetett eszközök (2.+4.+6. sor)	2 042 256	1 679 124
2.	I. IMMATERIÁLIS JAVAK	1 150 867	1 020 856
3.	2.sorból: Immateriális javak érték helyesbítése		
4.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	714 238	522 253
5.	4.sorból: Tárgyi eszközök érték helyesbítése		
6.	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	177 151	136 015
7.	6.sorból: Befektetett pénzügyi eszközök érték.		
8.	B. Forgóeszközök (9.-12. sorok)	182 290	723 819
9.	I. KÉSZLETEK	45 428	12 457
10.	II. KÖVETELÉSEK	81 808	162 291
11.	III. ÉRTÉKPAPÍROK		369 213
12.	IV. PÉNZESZKÖZÖK	55 054	179 858
13.	C. Aktív időbeli elhatárolások	3 370	18 158
14.	ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN (1.+8.+13.sor)	2 227 916	2 421 101
Források			
15.	D. Saját tőke (16.-21.sorok)	1 829 541	2 071 140
16.	I. JEGYZETT TŐKE	519 600	524 600
17.	II. TŐKETARTALÉK	323 104	323 104
18.	III. EREDMÉNYTARTALÉK	983 476	986 837
19.	IV. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK		
20.	V. ELŐZŐ ÉVEK ÁTHOZOTT VESZTESÉGE		
21.	VI. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	3 361	236 599
22.	E. Céltartalékok	14 823	13 093
23.	F. Kötelezettségek (24.-25. sorok)	367 970	140 786
24.	I. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK		
25.	II. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	367 970	140 786
26.	G. Passzív időbeli elhatárolások	15 582	196 082
27.	FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN (15.+22.+23.+26. sor)	2 227 916	2 421 101

Erdménykimutatás		Előző év (ezer Ft)	Tárgyév (ezer Ft)
I.	Tőzsdei tevékenység árbevétele	1 301 472	1 761 864
II.	Egyéb bevételek	114 039	124 853
III.	Aktívált saját teljesítmények értéke		
IV.	Anyagjellegű ráfordítások	274 543	159 061
V.	Személyi jellegű ráfordítások	476 430	728 202
VI.	Értécsökkenési leírás	437 437	475 088
VII.	Egyéb költségek	184 307	307 173
VIII.	Egyéb ráfordítások	74 162	66 597
A.	TŐZSDEI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I.+II.+ -III.-IV.-V.-VI.-VII.-VIII.)	-31 368	150 596
IX.	Pénzügyi műveletek bevételei	120 791	44 923
X.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	58 274	2 820
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (IX.-X.)	62 517	42 103
C.	SZOKÁSOS TŐZSDEI EREDMÉNY (+-A.+ -B.)	31 149	192 699
XI.	Rendkívüli bevételek		94 827
XII.	Rendkívüli ráfordítások	27 788	50 927
D.	RENDKÍVÜLI EREDMÉNY (XI.-XII.)	-27 788	43 900
E.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (+-C.+ -D.)	3 361	236 599
XIII.	Adófizetési kötelezettség		
F.	ADÓZOTT EREDMÉNY (+-E.-XIII.)	3 361	236 599
G.	MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	3 361	236 599

Könyvvizsgálói jelentés



Ernst & Young Kft.
1132 Budapest,
Váci út 20.
Hungary

Telefon: 451-8100
Fax: 451-8199

Független Könyvvizsgálói Jelentés

A Budapesti Értéktőzsde
tagjai részére


Elvégeztük a Budapesti Értéktőzsde (továbbiakban "Tőzsde") 1999. december 31-i mérlegének - melyben az eszközök és források egyező végösszege 2.421.101 eFt, a mérleg szerinti eredmény 236.599 eFt nyereség -, valamint az 1999. évre vonatkozó eredménykimutatásának és kiegészítő mellékletének vizsgálatát, melyeket a Tőzsde 1999. évi egyszerűsített éves beszámolója tartalmaz. Az egyszerűsített éves beszámoló elkészítése az ügyvezetés feladata. A vizsgált egyszerűsített éves beszámoló a soron következő éves közgyűlésen történő jóváhagyás céljából készült, s mint ilyen nem tartalmazza a közgyűlésen hozandó döntések esetleges hatásait. A mi feladatunk az egyszerűsített éves beszámoló hitelesítése könyvvizsgálatunk alapján.


A könyvvizsgálatot a Nemzetközi Könyvvizsgálati Szabványok és a Magyarországon a könyvvizsgálatra vonatkozó érvényes törvények és egyéb jogszabályok alapján hajtottuk végre. A fenti szabványok értelmében a könyvvizsgálat tervezése és elvégzése révén kellő bizonyosságot kell szereznünk arról, hogy a pénzügyi kimutatás nem tartalmaz jelentős mértékű tévedéseket. A könyvvizsgálat magában foglalja a pénzügyi kimutatás ténytárait alátámasztó bizonylatok mintavételen alapuló vizsgálatát. Emellett tartalmazza az alkalmazott számviteli alapelvek és az ügyvezetés lényegesebb becsléseinek, valamint a pénzügyi beszámoló összeállításának értékelését. Meggyőződésünk, hogy munkánk megfelelő alapot nyújt a független könyvvizsgálói jelentés kiadásához.

Véleményünk szerint az egyszerűsített éves beszámolót a számviteli törvényben, az általános számviteli elvekben, valamint a vonatkozó egyéb jogszabályokban foglaltak szerint állították össze. Az egyszerűsített éves beszámoló a Tőzsde 1999. december 31-i vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet ad.

Budapest, 2000. április 03.


Partner
Ernst & Young Kft.
Bejegyzési szám: 001165


Fekete Imréné
Bejegyzett könyvvizsgáló
Bejegyzési szám: 003201



Kapcsolattartók

Információ és a BÉT főosztályai

Budapesti Értéktőzsde

Budapest 1052 Deák Ferenc u. 5.
Telefon: 429-6700 Telefax: 429-6800
Internet cím: www.bet.hu
E- mail: info@bse.hu

A Budapesti Értéktőzsde kapcsolattartói

A Budapesti Értéktőzsde ügyvezető igazgatója

Dr. Dunavölgyi Mária
Tel.: 429-6702
Fax: 429-6800

A Budapesti Értéktőzsde ügyvezető igazgató helyettesei

Horváth Zsolt
Tel.: 429-6703
Fax: 429-6800
Véner András
Tel.: 429-6722
Fax: 429-6823

Ikrényi Zsolt (2000. június 5-től)
Tel.: 429-6708
Fax: 429-6800

A Budapesti Értéktőzsde titkársága

Kis Ibolya
Tel.: 429-6702
Kormos Erzsébet
Tel.: 429-6703
Fax: 429-6800

A BÉT Információs Központja

Tel.: 429-6636, 429-6637
Fax: 429-6654

A Budapesti Értéktőzsde főosztályai

Kereskedés Üzemeltetési főosztály

Véner András ügyvezető igazgató helyettes
Tel.: 429-6722
Fax: 429-6823

Kibocsátói főosztály

Szendrei Csaba főosztályvezető
Tel.: 429-6716
Fax: 429-6821

Külső kapcsolatok és marketing főosztály

Reichardt Krisztina főosztályvezető
Tel.: 429-6613
Fax: 429-6653

Pénzügyi és humánpolitikai főosztály

Antunovits Anna pénzügyi és
humánpolitikai vezető (2000. június 5-ig)
Ikrényi Zsolt ügyvezető igazgató helyettes
(2000. június 5-től)
Tel.: 429-6708
Fax: 429-6822

Tagi és felügyeleti főosztály

Palkó Zoltán főosztályvezető
Tel.: 429-6714
Fax: 429-6818

Üzletpolitikai főosztály

Fecser Ildikó főosztályvezető
Tel.: 429-6852
Fax: 429-6655